

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายของกับการส่งเสริมประชาธิปไตยในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นำผลการศึกษาออกเป็นประเด็นในรูปแบบของการบรรยายนำเสนอเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้ศึกษาได้ยึดถือคำถามในการศึกษาและวัตถุประสงค์การศึกษา โดยได้นำข้อมูลไปเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางเอกสารจากแหล่งอื่น ๆ ได้ข้อมูลมาประกอบการตั้งประเด็นคำถาม จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสำรวจข้อมูลกายภาพในพื้นที่ การกำหนดประเด็นในการสัมภาษณ์มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาคือ

1. เพื่อศึกษาวิถีวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายของ ในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ที่มีผลต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งของคนไทยเชื้อสายของในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น

4.1 บริบทของตำบลห้วยยาบ

ประวัติความเป็นมาของตำบลห้วยยาบ

ตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ เล่าว่า เริ่มมาจากบรรดาป่าไม้ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ นอกจากไม้พันธุ์ต่าง ๆ แล้ว ยังมีไม้อยู่นชนิดหนึ่ง เรียกว่า ไม้ยาบหรือปอหยาบ เป็นไม้ยืนต้น มีลำต้นเรียวยาว คล้ายต้นปอ ไม่มีกิ่งก้านสาขาประโยชน์คือเอาเปลือกเยื่อใยนอกแกนมาใช้ประโยชน์ เป็นเชือกผูกมัดของต่าง ๆ ซึ่งมีความเหนียวมาก และจะขึ้นตามลำน้ำห้วยผ่านหมู่บ้านหลายหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านที่มีลำน้ำห้วยไหลผ่านว่า “ห้วยยาบ” และตามเรื่องเล่าสืบต่อกันมาเล่าว่าในสมัยก่อน ได้มีพระพุทธเจ้า ทรงเสด็จผ่านมาตามลำห้วยยาบ และได้พำนักอยู่ที่สำนักสงฆ์แห่งหนึ่งบนเชิงคอย และได้ทำการตกแต่งบารมีเพื่อนำออกไปบิณฑบาตในตอนเช้าของวันรุ่งขึ้น ปัจจุบันชาวบ้านเรียกว่า “พระธาตุคอยห้างบาร” ซึ่งเป็นที่นับถือสักการะของประชาชนในพื้นที่ตำบลห้วยยาบและพื้นที่ใกล้เคียงตำบลห้วยยาบ ยังมีหลวงปู่อินตาเป็นที่เคารพบูชาของประชาชนในพื้นที่ของตำบล

ห้วยยาบและประชาชนโดยทั่วไป ตำบลห้วยยาบตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอบ้านธิ ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ประมาณ 25 กิโลเมตร และ ห่างจากที่ว่าการอำเภอบ้านธิ ประมาณ 8 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมด 50 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 31,250 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบมีป่าไม้และภูเขาล้อมรอบ โดยแบ่งเป็น

- พื้นที่ป่าสงวน 11,102 ไร่
- พื้นที่การเกษตร 16,433 ไร่
- พื้นที่อยู่อาศัย 3,512 ไร่
- พื้นที่สาธารณประโยชน์ 193 ไร่
- สระน้ำสาธารณประโยชน์ 10 ไร่

อาณาเขตติดต่อ

- ทิศเหนือติดต่อกับอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศใต้ติดต่อกับตำบลบ้านธิ จังหวัดลำพูน
- ทิศตะวันออกติดต่อกับอำเภอแม่อน และอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
- ทิศตะวันตกติดต่อกับอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่

ลักษณะภูมิอากาศ เป็นแบบมรสุม มี 3 ฤดู คือ

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 13.8-42 องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนตุลาคม อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 20.6-35.7 องศาเซลเซียส
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ อุณหภูมิอยู่ระหว่าง 12.5-34.3 องศาเซลเซียส

สภาพเศรษฐกิจ

- ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม ซึ่งมีพื้นที่ทำการเกษตรอยู่ร้อยละ 50.56 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนมาก ปลูกข้าว ปลูกพริก ปลูกยาสูบ ทำสวนลำไยและ สวนมะม่วง

- ด้านอุตสาหกรรม มีโรงงานอุตสาหกรรมขนาดเล็ก 4 แห่ง ได้แก่ โรงงานอิฐ, โรงงานค้าของเก่า และโรงงานผลิตน้ำดื่ม 2 แห่ง

- ด้านการเกษตรกรรม มีดังนี้

* กลุ่มผู้เลี้ยงโคนม จำนวน 173 แห่ง

- * กลุ่มผู้เลี้ยงสุกร จำนวน 34 แห่ง
- * กลุ่มผู้เลี้ยงไก่ จำนวน 8 แห่ง
- กลุ่มอุตสาหกรรมครัวเรือน มีตามับไบยาศูบ จำนวน 70 แห่ง และโรงสีข้าว 11 แห่ง

สภาพสังคม

- ด้านการศึกษามีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 3 แห่ง
- ด้านการศึกษา มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ 1 แห่ง
 - * นักเรียนระดับ เด็กเล็ก อายุตั้งแต่ 2 ปี – 2 ปี 11 เดือน จำนวน 24 คน
 - * นักเรียนระดับ เตรียมอนุบาล อายุ 3 ปี จำนวน 22 คน
 - * นักเรียนระดับ อนุบาล 1 อายุ 4 ปี จำนวน 21 คน
 - * นักเรียนระดับ อนุบาล 2 อายุ 5 ปี จำนวน 21 คน
- ด้านสาธารณสุข มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 2 แห่ง อัตรากำลังและใช้ส้วมราดน้ำ ร้อยละ 100
- ด้านศาสนาและวัฒนธรรม มีวัด 12 แห่ง และมีฌาปนสถาน จำนวน 8 แห่ง
- ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีป้อมยามตำรวจ 1 แห่ง และป้อมยามอปพร. รวม 1 แห่ง

ระบบบริการพื้นฐาน

- มีทางหลวงแผ่นดินผ่าน คือ ถนนสายสันป่าฝ้าย - สันกำแพง
- มีถนนภายในหมู่บ้าน เต็มพื้นที่
- มีไฟฟ้าและน้ำประปาใช้ทุกครัวเรือน

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ

- วัดพระธาตุคอกย้างบาตร เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ตั้งอยู่บนคอกย้างบาตร โดยเป็นโบราณสถานและเป็นศูนย์รวมของตำบลห้วยยาบ ซึ่งจะมีประเพณีสงกรานต์ในทุกวัน ๆ ปี และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมอยู่เป็นระยะ ๆ พระธาตุคอกย้างบาตร อยู่ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 1 กิโลเมตร
- พระธาตุคอกย้าง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พระธาตุตั้งอยู่บนคอกย้าง อยู่ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ ประมาณ 8 กิโลเมตร

- น้ำตกห้วยม่วง เป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติ อยู่ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยยาบ ไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 5 กิโลเมตร

ประชากร (อำเภอบ้านธิ : ณ 30 กันยายน 2553)

ตำบลห้วยยาบมีประชากรรวมทั้งสิ้น 8,062 คน ชาย 3,901 คน หญิง 4,161 คน มีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,950 ครัวเรือน แบ่งการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ดังนี้

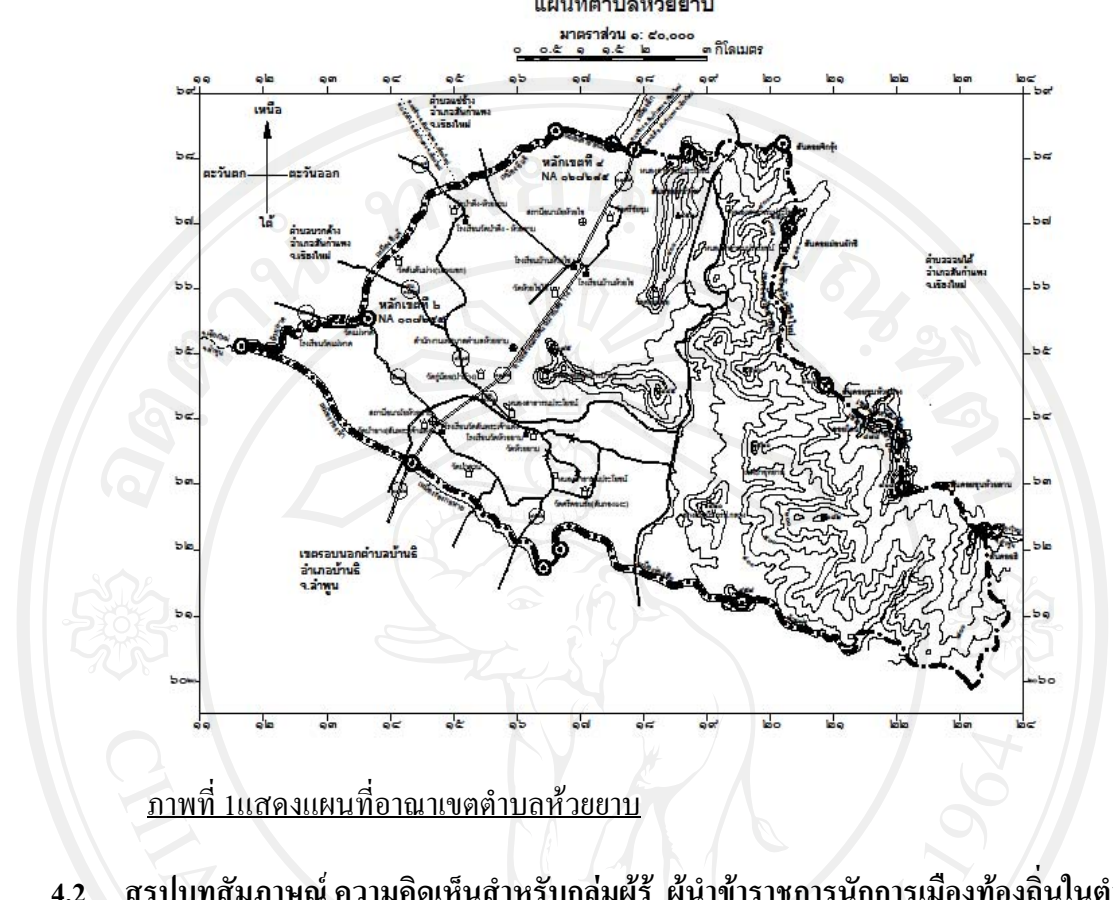
ตารางที่ 1 แสดงจำนวนหมู่บ้าน จำนวนประชากรแยกหญิง ชายและครัวเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	พื้นที่ (ตร.กม.)	ประชากร			
			ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
1	แจ้ซ้อน	8.19	306	312	618	214
2	ห้วยยาบ	1.33	128	143	271	97
3	ห้วยม่วง	3.12	196	221	417	168
4	ห้วยไซเหนือ	9.28	289	304	593	280
5	ป่าดิง	1.61	393	378	771	246
6	สันพระเจ้าแดง	1.55	304	342	646	286
7	แม่หาด	1.04	125	135	260	106
8	ห้วยไซใต้	6.11	266	286	552	221
9	ห้วยไซกลาง	3.12	269	302	571	189
10	ป่าก้าง – แสนตอ	1.43	237	236	473	166
11	ป่าลาน	0.79	146	167	313	114
12	ป่าหมอก	1.11	281	285	566	182
13	ห้วยไซใหม่พัฒนา	3.45	307	325	632	212
14	ห้วยไซ	3.44	278	304	582	199
15	ห้วยไซสุขสวัสดิ์	1.29	196	208	404	135
16	ห้วยม่วง - ไร่พัฒนา	3.14	178	213	391	134
รวม		50	3,901	4,161	8,062	2,950

ประชากรที่อาศัยอยู่ในตำบลห้วยยาบส่วนใหญ่เป็นชาวยอง คำว่ายอง หรือ "ยอง" มีต้นเค้าจากตำนานเมืองของ กล่าวว่าเป็นชื่อของหมู่บ้านหนึ่งซึ่งเคยขึ้นในบริเวณเมืองของ ต่อมา มีนายพรานจาก อาพวินคร (เชียงรุ่ง) ได้จุดไฟเผาป่าทำให้หมู่บ้านนี้ปลิวกระจายไปในอากาศปรากฏกลิ่นหอมกระจายไปทั่วบ้านน้อยเมืองใหญ่ทั้งหลาย ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับต้นกำเนิดเมืองสิบ

สองปีนั้นของชาวไทลื้อ การทำมาหากินของคนของ จะดำรงชีวิตโดยอาศัยภูมิปัญญาเป็นหลัก โดยมีการผสมผสาน กับ ของธรรมชาติ จุดประสงค์ของการผลิตมีเพื่อให้พอเพียงกับการบริโภค ถ้ามีเหลือก็จะนำไปแลกเปลี่ยน ขายเป็นเงิน การเป็นอยู่ก็รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ มีอะไรก็ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในบริเวณบ้านของคนในหมู่บ้านนั้น จะประกอบไปด้วยพืชัญญาอาหาร อย่างอุดมสมบูรณ์ พื้นที่ทำกินนอกจากที่นา และสวนแล้วทุกพื้นที่ในบริเวณบ้านจะเป็นที่ ผลิต ปัจจัย ในเรื่องของอาหารทั้งนั้น ส่วนใหญ่ก็เป็นเรื่องเกี่ยวกับการเกษตร ซึ่งใกล้เคียงกับเกษตรใน สมัยนี้ ที่กำลังนิยมเกษตรผสมผสาน จริงๆแล้วคนในสมัยก่อนเขาอาศัยภูมิปัญญาของเขา ทำมา ก่อนแล้วทั้งโดยอาศัยการทำนาเป็นหลักมีรั้วกินได้ พืชผักสวนครัว เลี้ยงสัตว์ เพื่อกินใช้ กินเนื้อ เป็นต้น

ด้านสภาพสังคมในหมู่บ้านยังเป็นการสัมพันธ์กันในลักษณะความเป็นเครือญาติอย่าง ใกล้ชิด หรือนับถือผีเดียวกัน ด้านทิศเหนือของหมู่บ้านจะมีหอผีตั้งอยู่ประมาณเดือนเมษายนของ ทุก ๆ ปี จะมีการเช่นสรวงเลี้ยงผีเมืองของ ด้วยเนื้อควายดำสดพร้อมกับเครื่องเช่นอื่น ๆ โดยมี ผู้คนมาร่วมเป็นจำนวนมาก สังคมคนของเป็นสังคมแบบเกษตรกรรมภายใต้วัฒนธรรมแห่งความ เชื่อด้านพระพุทธศาสนา และยังมีการนำเอาความเชื่อด้านศาสนาดังกล่าวมาผสมผสานกันความเชื่อ ดังเดิมของท้องถิ่นนั้นคือคติความเชื่อเรื่องผี เข้าไว้ด้วยกันอย่างลงตัว และได้ยึดขนบธรรมเนียมนั้น มาแต่โบราณตามความเชื่อของตนเอง ปฏิทินชุมชนจะเป็นการรวบรวมการประกอบกิจกรรมของ คนในชุมชนในเชิงวัฒนธรรม ประเพณี และพระพุทธศาสนา วิถีวัฒนธรรมของคนของ จึงมี ลักษณะพิเศษ มีความแตกต่างไปจากวัฒนธรรมในภาคอื่น ๆ อาศัยรวมกันฉันญาติพี่น้อง มีการ แลกเปลี่ยนผสมผสานกลืนกลายวัฒนธรรมคนในชุมชนให้เกิดความรักใคร่และปรองดองกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และทั้งหมดนี้ก็กลายเป็นเอกลักษณ์ของนิสัยใจ คอกของคนของด้วยกันเอง หล่อหลอมเป็นวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของคนของโดยแสดงออก ทางด้านศิลปะ ภาษา วัฒนธรรม ประเพณี สังคม และวิถีชีวิตซึ่งคนทั่วไปรับรู้ถึงอัตลักษณ์ของคน ของมาตั้งแต่อดีตจนปัจจุบัน

ภาพที่ 1แสดงแผนที่อาณาเขตตำบลห้วยยาบ

4.2 สรุปรบทสัมภาษณ์ ความคิดเห็นสำหรับกลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการนักการเมืองท้องถิ่นในตำบลห้วยยาบ

ประเด็นที่ 1 ชุมชนตำบลห้วยยาบใช้หลักการปกครองคือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ข้อมูลว่า ชุมชนตำบลห้วยยาบเป็นชุมชนที่มีจำนวน หมู่บ้าน16 หมู่บ้านซึ่งถือว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่พอสมควรชุมชน ที่สำคัญที่สุดคือ ตำบลห้วยยาบเป็นชุมชนที่มีคนของอาศัยอยู่ร้อยละ80 ที่เหลือจะเป็นคนเมืองและคนลี้ตามลำดับ คนของมีหลักการดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอยู่แบบเครือญาติ มีวิธีการดำเนินชีวิตโดยอาศัยจารีตประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่ดั้งเดิมหลักในการปกครองจึงต้องอาศัยหลักของประชาธิปไตยที่ผสมผสานกับวิธีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อมิให้ชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมากนัก ในการทำกิจกรรมใด ๆ จะต้องมีการปรึกษาหารือกัน คนในชุมชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดในการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลัก และไม่คำนึงว่าใครเป็น

บุคคลสำคัญ มีการศึกษาระดับใด ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน เคารพเสียงส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ละเลยเสียงส่วนน้อย การถือเอาคนในชุมชนเป็นหลักในการพัฒนา โดยพัฒนาจากสิ่งที่คนในชุมชนมีอยู่มาพัฒนาให้ดีขึ้นเช่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสามารถและศักยภาพของคนในชุมชนโดยไม่ทำให้วิถีของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การสร้างกลุ่มผู้นำจากหลาย ๆ ส่วน เพื่อเป็นผู้นำในการทำงาน เน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของชุมชน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ยึดหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของคนในชุมชน

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญที่สุดในการที่ชุมชนห้วยยาบได้รับคัดเลือกให้เป็นตำบลนำร่องในการทำแผนชุมชนระดับตำบลโดยการส่งเสริมของเครือข่ายแผนชุมชน 4 ภาค โดยเน้นยุทธศาสตร์ภาคประชาสังคมเข้มแข็ง บูรณาการกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ข้อมูลว่า ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการที่ชุมชนได้รับคัดเลือกให้เป็นตำบลนำร่องในการทำแผนชุมชนระดับตำบลคือการรักษาประเพณีวัฒนธรรมของชุมชนที่มีมาอย่างยาวนาน ชุมชนมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน โดยใช้ภาษาของและวิถีการใช้ความสัมพันธ์ที่เป็นสังคมแบบเครือญาติมาเป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างสมาชิกในชุมชนด้วยกันในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ความสามัคคีของคนในชุมชนที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน ร่วมกันวางแผน ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ซึ่งทำให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ทำให้คนในชุมชนเกิดความรัก ความหวงแหน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่น ที่จะต้องดูแลรักษาร่วมกัน เมื่อเกิดผลเสียหายต้องรับผิดชอบร่วมกัน อีกทั้งด้วยลักษณะนิสัยของคนของในชุมชนตำบลห้วยยาบมักจะให้ความสำคัญกับพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมก็มักจะจัดทำภายในวัดซึ่งเป็นจุดศูนย์รวมจิตใจของคนในชุมชน ทำให้ได้รับความร่วมมือจากคนในชุมชนเป็นอย่างมากก่อให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็ง เกิดกลุ่มต่าง ๆ ขึ้นมากมาย ภายใต้วัฒนธรรมท้องถิ่นของคนของ

ประเด็นที่ 3 หลักการที่ใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน คือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า ในชุมชนย่อมจะเกิดปัญหาต่าง ๆ เพราะคนในชุมชนย่อมมีความคิดเห็นที่ต่างกันไป ในการแก้ปัญหาทุก ๆ ครั้ง จะใช้กระบวนการประชาสังคม หรือการใช้เวที

ประชาคมเป็นหลักในการแก้ไขปัญหา มีแกนนำกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชน คณะกรรมการหมู่บ้าน เข้าร่วมประชุมด้วยทุกครั้ง ในการแก้ปัญหานั้นจะอาศัยความคุ้นเคยและความเป็นเครือญาติเป็นสะพานเชื่อมระหว่างคนในชุมชนเพื่อให้เกิดความแน่นแฟ้น ช่วยกันหาสาเหตุ อธิบาย บางครั้งเกิดความขัดแย้งทางความคิด แต่ก็จะมีหลักเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักในการแก้ปัญหา มีการเคารพการตัดสินใจคนในชุมชนส่วนใหญ่ ในที่ประชุมก็จะรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนน้อยประกอบด้วยทุกครั้ง ซึ่งมักจะใช้เหตุผลความเป็นจริง ข้อเท็จจริงประกอบ ในบางครั้งจะใช้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา คือความเมตตา กรุณา หลักสังคหวัตถุ 4 ซึ่งเป็นธรรมสำหรับยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี และสาราณียธรรม 6 เป็นธรรมสำหรับให้เกิดความรักความเมตตาต่อกัน มีความระลึกรู้ถึงกันอยู่เสมอ เป็นที่รักของกันและกัน และทำให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกันอีกด้วยนอกจากนั้น ความสามัคคีกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะเกิดขึ้นในสังคมนั้น มาเป็นหลักในการอยู่ร่วมกันในชุมชนและการดำเนินชีวิต ทำให้คนในชุมชนมีเหตุมีผล การเคารพซึ่งกันและกัน การตกลงยินยอมจากการถกเถียง การประนีประนอมและอดกลั้นจากความเห็นที่แตกต่างกันและการดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรีภายใต้กรอบของกฎหมาย เมื่อเกิดปัญหาขัดแย้งกันก็จะใช้วิธีการสร้างสันติเพื่อลดความขัดแย้งภายในกลุ่ม การใช้ความยุติธรรมซึ่งผู้ที่เป็นผู้นำจะต้องพึงมีเพื่อให้เกิดความถูกต้องในชุมชน มิได้เห็นแก่ญาติพี่น้อง การประนีประนอม การเจรจาต่อรอง การผ่อนปรน การเห็นอกเห็นใจผู้อื่น และสิ่งที่สำคัญคือการใช้ความสามัคคีของคนในชุมชน เพราะการอยู่ร่วมกันในสังคมจะต้องอาศัยความสามัคคีทำให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน เมื่อมีปัญหา ก็จะร่วมกันแก้ไขให้ลุล่วงไปด้วยดี

ประเด็นที่ 4 เครื่องมือที่ช่วยสร้างค่านิยมในการสร้างความเข้มแข็งของคนในชุมชนมากที่สุดคือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า เครื่องมือที่ช่วยสร้างค่านิยมในการสร้างความเข้มแข็งมากที่สุดคือการใช้ความสัมพันธ์ที่มีลักษณะแบบเครือญาติโดยใช้ภาษาของเป็นตัวเชื่อมระหว่างผู้นำชุมชนและคนในชุมชน โดยการใช้วัฒนธรรมประเพณีของคนของที่มีความโดดเด่นทางด้านต่าง ๆ มาเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน อีกทั้งภายในชุมชนได้มีการจัดทำแผนชุมชนเพื่อให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมออกความคิดเห็นในการพัฒนาชุมชนเพื่อเป็นเครื่องมือในการแก้ไข

ปัญหาต่าง ๆ ของคนในชุมชน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้โดยไม่ต้องพึ่งพาหน่วยงานของรัฐ หรือถ้าพึ่งพา ก็จะพึ่งพาน้อยที่สุด ในการจัดทำแผนชุมชนทำให้คนในชุมชนได้ทราบถึงปัญหา ความต้องการ วิธีการแก้ไขปัญหา ร่วมกันของคนในชุมชน ช้ายังก่อให้เกิดความรักและความสามัคคีของคนในชุมชน

ประเด็นที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย มีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของคนในชุมชนดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือของสมาชิกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพราะระบบเครือข่ายเป็นระบบความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานที่สุดของคนในชุมชนตำบลห้วยยาบ คนของจะมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นอนแน่นอนจะช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งทำให้เกิดความคุ้นเคยใกล้ชิดสนิทสนมกัน เกิดความรักความเกื้อกูลกันภายในชุมชน เมื่อมีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในชุมชน จะทำให้เกิดความสะดวกในเรื่องของการประสานงาน ทำให้การบริหารงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว สามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ ความขัดแย้งในการตัดสินใจมีน้อย ทำงานได้สะดวก ความสัมพันธ์ของผู้นำกับคนในชุมชนเป็นไปอย่างราบรื่น ดังนั้นระบบเครือข่ายจึงมีความสัมพันธ์ที่มีความสำคัญต่อวิถีชีวิตของคนในตำบลห้วยยาบ

ประเด็นที่ 6 ผู้นำในชุมชนสามารถส่งเสริมให้ชุมชนเกิดความกระตือรือร้น ในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางด้านต่าง ๆ คือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้นำในท้องถิ่นทุกคนได้ส่งเสริมให้คนในชุมชนทุกคนเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางด้านต่าง ๆ โดยการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบเพื่อให้คนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายนอก หอกระจายเสียงประจำหมู่บ้านเพื่อเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของทางราชการกับคนในชุมชน การทำจดหมายข่าวของชุมชน เพื่อให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่ประชาชน การใช้ระบบอินเทอร์เน็ตตำบล ทำให้การสืบค้นข้อมูลต่างๆ เป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่ทำให้คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากโลกภายนอกได้ ไม่เพียงแต่เฉพาะเรื่องการเมืองเพียงอย่างเดียว

การให้สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่ พนักงานของภาครัฐที่เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ ให้คำแนะนำ การเดินรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อให้คนในชุมชนรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ หรือการประชาสัมพันธ์ให้คนในชุมชนไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น อีกทั้งใช้การพูดคุยถึงสถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในบ้านเมือง และให้คนในชุมชนช่วยกันวิเคราะห์ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในบ้านเมืองว่าจะส่งผลกระทบต่อชุมชนอย่างไร และคนในชุมชนมีวิธีการแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างไร ในการพูดคุยกันก็มักจะใช้เวลาที่ประชุมและกระบวนการประชาสังคม เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพูดคุยถึงปัญหานั้น ๆ

ประเด็นที่ 7 ผู้นำในชุมชนมีความสามารถในการชักจูงให้สมาชิกในชุมชนเชื่อฟังในเรื่องต่าง ๆ โดยมีวิธีการคือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่าผู้นำทุกคนมีความสามารถในการชักจูงให้สมาชิกในชุมชนเชื่อฟังผู้นำได้เพียงบางเรื่องเช่น เรื่องให้คนในชุมชนปฏิบัติตามนโยบายของทางราชการ การเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบเป็นผู้จัดเช่นการขอความร่วมมือในการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ โดยจะใช้วิธีการคือใช้เสียงตามสายประกาศให้คนในชุมชนเข้าร่วมรับฟังในตอนเย็นหลังจากที่คนในชุมชนปฏิบัติภารกิจส่วนตัวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว หรือการเรียกประชุมประจำเดือนซึ่งชุมชนจะต้องจัดให้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือนแล้วแจ้งเหตุผลของการเรียกประชุมในแต่ละครั้งให้สมาชิกทราบทุกครั้ง การประชุมจะมีลักษณะเป็นการปรึกษาหารือกับคนในครอบครัว ทำให้สมาชิกเกิดความผ่อนคลาย คุยกันด้วยเหตุผล อธิบายถึงผลดีของการเข้าร่วมกิจกรรมแต่ละกิจกรรมว่ามีผลดีอย่างไร ถ้าไม่เข้าร่วมแล้วจะเกิดผลเสียอย่างไร เช่นการก่อสร้างฝายชะลอน้ำ เมื่อสร้างแล้วจะทำให้คนในชุมชนมีน้ำใช้ตลอดปี เมื่ออธิบายเหตุผลและผลให้ฟังแล้วก็ขอมติที่ประชุมเป็นเกณฑ์การตัดสินใจ

ประเด็นที่ 8 วัฒนธรรมของคนของ ที่ช่วยส่งเสริมและมีผลกระทบต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า ถ้าจะพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนต้องมองถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ชุมชนคนของในตำบลห้วยยาบมีวัฒนธรรมที่ถือว่าเป็นวิถีชีวิตของ

ชุมชน ซึ่งได้มาจากประสบการณ์จริง เลือกลงมือ ลอง ใช้และถ่ายทอดด้วยการปฏิบัติ สืบต่อกันมาอย่างยาวนาน วัฒนธรรมของคนอยู่ในตำบลห้วยยาบซึ่งถือว่าเป็นวิถีชีวิตของคนของจึง เป็นรากฐานที่แน่นแฟ้น มีความเป็นปึกแผ่น การส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน ต้องส่งเสริม ความเป็นตัวเองทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเท่ากับเป็นการกระจายอำนาจ และส่งเสริมการเมือง ระบบประชาธิปไตยในชุมชนตำบลห้วยยาบนั้นจึงใช้ภาษาของที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ ที่โดดเด่น ของคนของมาเป็นส่วนช่วยในการส่งเสริมประชาธิปไตย กล่าวคือในการติดต่อสื่อสาร ประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ กับคนในชุมชนจะใช้ภาษาของเป็นหลักในการสื่อสาร การ ทำกิจกรรมของชุมชน การจัดทำประชาคม ตลอดจนการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ห้วยยาบก็จะใช้ภาษาของเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารทำให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัยและให้ความร่วมมือในกิจการงานของชุมชนอย่างเต็มที่ นอกจากการใช้ภาษาของที่ถือว่าเป็น วัฒนธรรมของคนของที่ช่วยส่งเสริมประชาธิปไตยแล้ว การใช้พุทธศาสนาเป็นส่วนช่วย ส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนเพราะลักษณะนิสัยของคนของในตำบลห้วยยาบจะมีวิถีชีวิตที่ ผูกพันกับพระพุทธศาสนา ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน เห็นได้จากการนิยมนำให้บุตรหลานที่เป็นผู้ชาย บวชเรียนเป็นพระและเณร อีกทั้งการยึดหลักธรรมคำสั่งสอนมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิตซึ่งทำ ให้ชุมชนมีระเบียบวินัย การแสดงออกต่าง ๆ ของคนในชุมชนจึงอยู่ในหลักของเหตุและผล ยึดถือ มติของที่ประชุมโดยใช้เสียงส่วนน้อยมาประกอบทุกครั้ง อีกประการที่มีส่วนสำคัญในการช่วย ส่งเสริมการส่งเสริมประชาธิปไตยคือ วิถีชีวิตของคนในชุมชนมีการพึ่งพาอาศัยแบบเครือญาติ เพราะในสังคมชนบท การอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติเป็นสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ทำให้ชุมชน เกิดความร่วมมือกัน เห็นได้จากบ้านไหนมีงานบุญ คนในชุมชนทุกคนก็จะไปช่วยงานโดยไม่ต้อง บอกกล่าว การขอความร่วมมือเป็นไปอย่างง่าย ๆ ไม่มีพิธีรีตองใด ๆ ดังนั้นความสัมพันธ์แบบเครือ ญาติจึงเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการส่งเสริม ประชาธิปไตยต่อไป เพราะถ้าชุมชนมีความเข้มแข็ง จะทำให้ประชาชนจะหายจนและมีศักดิ์ศรี คน ที่ไม่จนและมีศักดิ์ศรีจะถูกซื้อเสียงได้ยาก การซื้อเสียงนั้นอาศัยระบบห้วคะแนน ระบบห้วคะแนน ทรงพลังยิ่งนักไม่มีอะไรจะเอาชนะได้ แต่เมื่อชุมชนเข้มแข็งจะเข้มแข็งกว่าระบบห้วคะแนน ระบบ ห้วคะแนนจะอ่อนแอหรือหมดไปเกิดเป็นชุมชนที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ เกิดกลุ่มต่าง ๆ มี

เสรีภาพในการผลิต การบริการ การลงทุนต่างๆ มีความเคารพเหตุผลมากกว่าตัวบุคคล มีเสรีภาพในการคิด มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความเสมอภาค

วัฒนธรรมระบบอุปถัมภ์ก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยเพราะความสัมพันธ์แบบใกล้ชิดทำให้คนในชุมชนเกิดความเกรงใจซึ่งกันและกัน จึงทำให้ไม่สามารถก่อให้เกิดการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่

วิธีแก้ไขคือ ต้องพยายามปลูกฝัง ทักษะคิด ค่านิยม วัฒนธรรมของคนองให้พึ่งตนเองมากที่สุด ในส่วนนี้อาจต้องใช้ระยะเวลาที่ยาวนานแต่ก็ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก ๆ เป็นต้นไป และปลูกฝังประชาธิปไตยซึ่งเป็นกระบวนการกล่อมเกลாதองสังคมที่จะทำให้เด็ก ๆ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีหัวใจประชาธิปไตย พยายามเปิดโอกาสให้คนในชุมชนแสดงออกทางความคิดเห็นทางด้านต่าง ๆ อย่างเต็มที่โดยไม่คำนึงถึงความอาวุโส เน้นให้คนในชุมชนใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต จะทำให้ลดการพึ่งพาจากคนอื่น หรือระบบทุนนิยม ซึ่งจะทำให้คนในชุมชน รู้สึกเป็นนายของตัวเอง ไม่เป็นหนี้บุญคุณ มีอำนาจในการซื้อขาย แลกเปลี่ยนสินค้าได้รับการคุ้มครองจากรัฐอย่างเป็นธรรมในการรับบริการทางเศรษฐกิจ ได้รับความคุ้มครองจากรัฐในด้านสิทธิมนุษยชนทำให้มีความรู้สึกถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์

ประเด็นที่ 9 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์ สามารถสรุปข้อมูลจากกลุ่มผู้รู้ ผู้นำข้าราชการในตำบลห้วยยาบซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะดังนี้

1. การที่จะส่งเสริมให้คนในชุมชนมีการส่งเสริมประชาธิปไตยต้องเริ่มต้นตั้งแต่สถาบันครอบครัว ซึ่งเป็นสถาบันแรกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลักดันประชาธิปไตยในครอบครัว โดยผู้นำครอบครัวต้องยอมรับความคิดเห็นของคนในครอบครัว ใช้หลักเหตุผลประกอบกับหลักคุณธรรม มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจ การให้สิทธิ และเสรีภาพแก่คนในครอบครัวในการแสดงออกทางความคิด ซึ่งจะทำให้คนในครอบครัว รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันครอบครัว
2. โรงเรียน ซึ่งเป็นสถาบันต่อมาในการพัฒนาเด็ก ซึ่งต้องปลูกฝังจิตสำนึกความเป็นประชาธิปไตย ให้เด็กกล้าแสดงออก การให้สิทธิ เสรีภาพในการแสดงออก การให้เด็กรู้จักหน้าที่ของตน การจัดการเรียนการสอนควรจัดแบบปลายเปิด เน้นให้เด็กคิด แก้ปัญหา ไม่ควรให้เด็ก

ห้องจากตำราเรียนเพียงอย่างเดียว ซึ่งจะทำให้เด็กไม่กล้าที่จะแสดงออก กลายเป็นคนขี้อาย และควรจะต้องจัดให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในระบบประชาธิปไตย โดยอาจจะจัดให้มีการเลือกตั้งประธานนักเรียน คณะกรรมการในรูปแบบต่าง ๆ ปล่อยให้เด็กพัฒนาโรงเรียนโดยครูเป็นผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น จำทำให้เด็กเกิดความรู้สึกในระบอบประชาธิปไตย และมีความเข้าใจระบอบประชาธิปไตยอย่างถ่องแท้ มิใช่แต่เพียงว่าประชาธิปไตยคือการไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งเท่านั้น

3. ชุมชน ส่วนราชการ ผู้นำหมู่บ้านต้องเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้นกว่าเดิม ตลอดจนเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีสิทธิที่จะเสนอกฎหมาย กฎเกณฑ์ กฎระเบียบของหมู่บ้าน เพื่อนำไปจัดการพัฒนาชุมชนของตนอย่างมีอิสระภายใต้ หลักความมีเหตุผล หลักเสียข้างมาก ผสมผสานกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนมีจิตสำนึกรักและหวงแหนท้องถิ่นของตน ก่อให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเอง โดยไม่ต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐมากนัก หน่วยงานของภาครัฐจะเป็นแค่พี่เลี้ยงที่คอยให้คำแนะนำปรึกษาเท่านั้น

4. สถาบันทางศาสนา ก็มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของคนในชุมชนเพื่อให้ดำเนินชีวิตภายใต้หลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา เพราะคนในชุมชนตำบลห้วยยาบนั้นมีวิถีการดำเนินชีวิตอยู่กับวัด เป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นสถาบันทางศาสนาควรปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของคนในชุมชน เพิ่มมากขึ้น โดยการสอดแทรกไว้ในคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนา เพราะในสังคมไทยปัจจุบันนี้เกิดการแตกแยกไม่สามัคคี แตกต่างทางความคิด นักการเมืองก็ขาดคุณธรรมจริยธรรม ไม่รู้จักหน้าที่ของตน ถ้าจะให้ชุมชนเกิดการพัฒนายั่งยืน ต้องปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้แก่คนในชุมชน ชุมชนจะเกิดความเข้มแข็ง

5. การส่งเสริมการกระจายอำนาจ โดยการกระจายอำนาจการปกครองให้ชุมชนมากยิ่งขึ้น โดยให้ชุมชนมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบาย การบริหารงาน โดยเฉพาะการอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมการรักษาจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมในชุมชน

4.3 สรุปทမ်းภาพลักษณ์ความคิดเห็นกลุ่มประชาชนที่อยู่ในตำบลห้วยยาบ

ประเด็นที่ 1 วิธีการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนตำบลห้วยยาบ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ความเห็นตรงกันว่าจะอยู่รวมตัวกันได้ง่าย ๆ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีการติดต่อและไปมาหาสู่กันเป็นประจำ มีการติดต่อและคบค้าสมาคมกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ มีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการปกครองโดยผู้นำหมู่บ้าน ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนในครอบครัวในชุมชน มีกฎเกณฑ์เป็นข้อปฏิบัติและข้อห้าม อย่างชัดเจน มีการแสดงออกทางประเพณี พิธีกรรม และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรดน้ำคำหัวผู้ใหญ่ การบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ใช้การนับถือเชื่อฟังผู้อาวุโส ยึดหลักความถูกต้อง ความประนีประนอม ให้สิทธิเสมอภาคในการแสดงออกทางความเห็น การรู้จักหน้าที่ของตนและประพฤติปฏิบัติตามหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัดและต้องยอมรับความรับผิดชอบของตนต่อทุก ๆ เรื่องที่เกิดขึ้นภายในชุมชน

ประเด็นที่ 2 ในการเลือกผู้นำท้องถิ่นกลุ่มประชาชนจะเลือกจาก

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ จะเลือกผู้นำโดยดูจากวิสัยทัศน์ในการพัฒนาที่กว้างไม่แคบ เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทุก ๆ ด้าน ต้องมีความกระตือรือร้นในกิจการงานของหมู่บ้าน มีความเสียสละ มีความยุติธรรมซื่อสัตย์สุจริตมีเหตุผลในการตัดสินใจ มีความอดทนอดกลั้นต่อสิ่งเร้าที่มากระทบ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถทำงานร่วมกับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับการศึกษาได้ ไม่หยิ่งยโส ไม่จองหอง ไม่วางอำนาจ มีความกล้าหาญและเด็ดขาดในการทำกิจกรรมและการตัดสินใจต่าง ๆ ผู้นำท้องถิ่นต้องเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการปกครองและการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักการอันเที่ยงธรรม ไม่ใช่เลือกผู้ที่จะมีตำแหน่งหรือสภาพเสมือนเป็นพระเจ้า เป็นผู้มีศีลธรรมและความยุติธรรม ในการปกครอง อันเป็นคุณสมบัติหลักที่ผู้นำท้องถิ่นจำเป็นต้องมี

ประเด็นที่ 3 กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ เชื่อฟังและมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้มีอำนาจในท้องถิ่นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ จะเชื่อฟังและมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้ที่มีอำนาจในท้องถิ่นในบางเรื่อง อย่างเช่นในเรื่องของการพัฒนาหมู่บ้านให้มีความก้าวหน้าและเจริญรุ่งเรือง การขอให้สมาชิกในหมู่บ้านเข้า

ร่วมกลุ่มอาชีพ กลุ่มออมทรัพย์ การตัดสินใจในกิจการที่เป็นสาธารณะ ซึ่งเป็นนโยบายของทางรัฐบาล เพราะถือว่าสมาชิกในหมู่บ้านได้รับผลประโยชน์จากกิจกรรมร่วมกัน ส่วนที่ไม่เชื่อฟังจะเป็นเรื่องการคัดเลือก ผู้นำหมู่บ้าน การคัดเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล การคัดเลือกนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เพราะการคัดเลือกผู้นำดังกล่าวจะเป็นการคัดเลือกผู้ที่มาพัฒนาหมู่บ้านและตำบลให้มีความเจริญรุ่งเรือง ซึ่งผู้นำจะต้องมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดไปยังคนในชุมชน ผู้นำจะต้องมีความสม่ำเสมอมากกว่าการเอาแต่อารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ผู้นำจะต้องเป็นผู้ที่มีศีลธรรมและมีจริยธรรมสูง ผู้นำจะต้องหลีกเลี่ยงที่จะใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ส่วนตน แต่จะประพฤติตนเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นและเพื่อประโยชน์ของคนในชุมชน การคัดเลือกผู้นำหมู่บ้านนี้คนในชุมชนจึงใช้วิจารณญาณของตนมาตัดสินใจเลือกผู้นำท้องถิ่นเอง ผู้มีอำนาจในท้องถิ่นจึงไม่สามารถชักจูง ให้สมาชิกในหมู่บ้านเลือกตามที่พวกเขาชี้แนะได้

ประเด็นที่ 4 เมื่อเกิดปัญหาขึ้นในชุมชน คนในชุมชนมีวิธีการแก้ปัญหาพร้อมกันดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ จะรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่และจะยึดเสียงข้างมากเป็นหลัก อีกทั้งในการประชุมหาข้อยุติ จะใช้ศาลาในวัดเป็นจุดศูนย์รวมซึ่งจะให้เจ้าอาวาสมีบทบาทในการเป็นผู้นำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาโดยใช้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการแก้ปัญหาในที่นี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้กล่าวว่าหลักธรรมที่คนในตำบลห้วยยาบยึดถือก็คือหลักการอันประกอบไปด้วย สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมสำหรับยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี และสาราณียธรรม 6 เป็นธรรมสำหรับให้เกิดความรักความเมตตาต่อกัน มีความระลึกนึกถึงกันอยู่เสมอเป็นที่รักของกันและกัน และทำให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกันอีกด้วยนอกจากนั้น ความสามัคคีกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะเกิดขึ้นในสังคมนั้น มาเป็นหลักในการอยู่ร่วมกันในชุมชนและการดำเนินชีวิต การใช้ลักษณะสังคมที่มีรูปแบบการพึ่งพาอาศัยแบบเครือญาติ ใช้การเจรจาไกล่เกลี่ย ให้ทั้งสองฝ่ายต่างสมัครใจมาเจรจาระหว่างกันเพื่อตัดสินใจร่วมกัน โดยที่ต่างฝ่ายต่างต้องเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อรับฟังความต้องการที่แท้จริงของอีกฝ่ายหนึ่ง และการใช้กระบวนการประชาสังคม เพื่อให้มีการลงมติดังกล่าวทำให้เกิดเสียงส่วนใหญ่ซึ่งเป็นวิธีลดความขัดแย้งระหว่างสมาชิกด้วยกัน เน้นการตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง ที่จะต้องปฏิบัติ และมุ่งมั่นเพื่อให้บรรลุ

เป้าหมาย ด้วยความรับผิดชอบอย่างเต็มที่ ผสมผสานกับหลักธรรม วัฒนธรรมประเพณี และกฎระเบียบ ข้อบังคับของชุมชนที่กำหนดไว้ รวมทั้งบทบาททางสังคมที่ตนเองเป็นอยู่ ด้วยการเป็นพลเมืองดีที่เคารพกฎระเบียบ เคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น มีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคนในชุมชน เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในเรื่องของปัญหานั้น ๆ จะทำให้คนในชุมชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มองปัญหาร่วมกัน วางแนวในการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยเอาวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นบรรทัดฐาน จนทำให้เกิดเป็นพลังชุมชนในการแก้ไขปัญหาของชุมชนได้

ประเด็นที่ 5 ผู้นำ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นมีบทบาทต่อการตัดสินใจของคนในชุมชน ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบได้ให้ข้อมูลว่า ผู้นำ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ไม่ได้มีบทบาทในการตัดสินใจของคนในชุมชน เพราะในสมัยนี้เทคโนโลยี ระบบการสื่อสารความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการตัดสินใจของคนในชุมชน โดยเฉพาะการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตมาช่วยในการตัดสินใจ ทำให้คนในชุมชนมีโลกทัศน์ที่กว้างขึ้น สามารถพูดคุย วิเคราะห์ปัญหาสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งแบบกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ทำให้การดำเนินชีวิตของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลง ทักษะคติ ความเชื่อ ค่านิยมเดิม ๆ จึงมีการเปลี่ยนแปลงตามวัฒนธรรมจากสังคมภายนอก ผู้นำ ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่นจึงมีบทบาทลดลงในการตัดสินใจของคนในชุมชน ผู้นำ จึงเป็นเพียงผู้ที่ให้คำปรึกษาในส่วนในเรื่องระเบียบกฎหมาย และกิจการที่เป็นสาธารณะประโยชน์ของชุมชน เป็นเพียงผู้ส่งสารระหว่างหน่วยงานราชการและคนในชุมชนเท่านั้น

ประเด็นที่ 6 ความร่วมมือของคนในชุมชนสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดี

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ มีความคิดเห็นว่าความร่วมมือของคนในชุมชน สามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นอย่างแน่นอน เพราะถ้าคนในชุมชนทุกคนสำนึกในหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน ยอมเสียสละเล็ก ๆ น้อย ๆ คำนึงถึงแต่ประโยชน์ของชุมชนส่วนรวมเป็นข้อใหญ่ ภายในชุมชนก็จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในแนวทางที่ดีขึ้นเกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ชุมชนสามารถบริหารจัดการใช้ประโยชน์จากทุนทางเศรษฐกิจ ทุนทางสังคม ทุนทาง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่อย่างมีคุณภาพสอดคล้องเชื่อมโยงกับขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรมชุมชน เพิ่มพูนความสัมพันธ์อันใกล้ชิดทางสังคมระหว่างผู้คนทั้งภายใน และภายนอกชุมชน การรวมตัวกันอย่างเข้มแข็งของคนในชุมชนนอกจากจะสามารถป้องกันและ แก้ไขปัญหาที่ยากและสลับซับซ้อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาความยากจนที่มีความเป็นองค์รวม เกี่ยวพันทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองการปกครอง ซึ่งต้องอาศัยชุมชนที่เข้มแข็งเป็นเสาหลักในการร่วมมือร่วมใจดำเนินการให้หลุดพ้นจากความยากจนตลอดไปแล้ว ยังช่วยให้ชุมชน สามารถพัฒนาอนาคตของชุมชนได้อีกด้วย เช่นในด้านเศรษฐกิจ ชุมชนก็สามารถรวมตัวกัน พัฒนาเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง เกิดองค์กรเงินทุนชุมชน ซึ่งเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่อิสระจาก การครอบงำของเศรษฐกิจภายนอก ในด้านการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะมาจากการเลือกตั้ง การ จัดตั้งองค์กรชาวบ้าน ซึ่งชุมชนมีสิทธิอำนาจในการปกครองตนเองหรือดำเนินการพัฒนาชุมชน โดยไม่ต้องปฏิบัติตามนโยบายส่วนกลางได้ เป็นต้น ถ้าชุมชนเกิดความเข้มแข็งจะทำให้คนทุกคน ดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข ความปลอดภัยในชีวิต มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ชุมชนก็จะมี แต่สมาชิกที่ดีมีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ

ประเด็นที่ 7 คนในชุมชนไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดต่างก็มีสิทธิในการเสนอความคิดเห็น และมีบทบาทในการพัฒนาชุมชน ได้โดยเท่าเทียมกัน คือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบล ห้วยยาบ เห็นว่าคนในชุมชนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกันถือว่าทุกคนมีความสำคัญ ไม่ว่าจะอยู่ใน สถานะใด ในการเสนอความคิดเห็นและการพัฒนาชุมชน เช่นในด้านการจัดกิจกรรมของชุมชน จะมีการคัดเลือกผู้นำของกิจกรรม เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม เป็นคณะกรรมการชุด ต่าง ๆ เช่นคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการแม่บ้าน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ คณะกรรมการเศรษฐกิจชุมชน เป็นต้น ในการคัดเลือกคณะกรรมการต่าง ๆ เหล่านี้ทุกคนในชุมชน มีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งผู้อาวุโส คนหนุ่มสาว แม่บ้าน ก็ล้วนมีสิทธิได้รับคัดเลือกมาเป็น คณะกรรมการพัฒนาชุมชน ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการก็จะมีส่วนร่วมใน กิจกรรมของชุมชนทุกกิจกรรม จึงเป็นการพัฒนาชุมชนอย่างมีศักยภาพและให้สมาชิกทุกคนได้มี ส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน

ประเด็นที่ 8 ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติมีส่วนในการตัดสินใจทางการเมืองของคนในชุมชนดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ มีความเห็นว่า ความเชื่อ ค่านิยม และทัศนคติมีส่วนในการตัดสินใจทางการเมือง เพราะสภาพสังคมของคนในชุมชนตำบลห้วยยาบ มีลักษณะเป็นสังคมที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน พึ่งพาอาศัยกัน จี๊เกรงใจ ขอมรับเรื่องบุญวาสนา กรรมเก่า โดยไม่ได้แย้ง เชื่อถือโชคชะตา ขนบธรรมเนียมประเพณีจะเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา วัดจึงเป็นสถาบันสำคัญของหมู่บ้าน เป็นศูนย์รวมของชาวชนบท พระซึ่งเป็นตัวแทนของวัด มีบทบาทเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น พระจึงเป็นหลักแห่งความยึดเหนี่ยว เพราะมีวิถีชีวิตผูกพันกับธรรมชาติจึงทำให้ลักษณะสังคมของตำบลห้วยยาบเป็นแบบอุปถัมภ์การคัดเลือกผู้นำจึงต้องคัดเลือกคนที่มาจากการแนะนำของพระภิกษุหรือคนที่เคยบวชเรียนมาก่อน ดังนั้นผู้นำจึงเป็นผู้ชายเท่านั้น แต่ในปัจจุบัน ระบบการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญสำหรับการรับรู้ของคนในชุมชนเป็นอันมาก โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ต การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารเช่นนี้ ทำให้คนชนบทสามารถติดตามความเป็นไปของบ้านเมืองได้ใกล้เคียงกับคนเมืองมากขึ้น ทั้งการวิเคราะห์ แสดงอารมณ์ และมองจุดยืนการสร้างจุดยืนการเมือง จึงทำให้ทัศนคติก่านิยมในการตัดสินใจทางการเมืองเปลี่ยนไป การตัดสินใจทางการเมืองของคนในชุมชนจึงเกิดการยอมรับผู้หญิงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของผู้นำมากขึ้น แต่ทั้งนี้ก็ยังยึดติดกับระบบอุปถัมภ์อยู่เช่นเดิม ทำให้เกิดปัญหาความไม่เสมอภาคระหว่างบุคคลในชุมชน นำไปสู่ความขัดแย้งระหว่างกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชน การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการคำนึงถึงความสัมพันธ์ส่วนตัวจึงทำให้เกิดความเกรงใจ และการมีอคติในการทำงาน

ประเด็นที่ 9 ผู้นำในท้องถิ่นเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ และเปิดโอกาสให้คนในชุมชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบ ได้ให้ข้อมูลว่า ในชุมชนผู้นำได้มีการส่งเสริมการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย เช่นมีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านทุกหมู่บ้าน ซึ่งหน่วยงานของทางราชการได้นำข้อมูลข่าวสารของทางราชการประสานไปยังผู้นำหมู่บ้านให้ประชาสัมพันธ์เสียงตามสาย ในชุมชนมีที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ มีการจัดทำจดหมาย

ข่าวเพื่อนำเสนอกิจกรรมของชุมชน แจกจ่ายให้ความรู้แก่คนในชุมชน และมีอินเทอร์เน็ตตำบลเพื่อให้บริการคนในชุมชนได้ทำการสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ที่หลากหลาย

ในส่วนของการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ผู้นำท้องถิ่นเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ โดยมีได้ปิดกั้นความคิดเห็นของคนในชุมชนแต่อย่างใด ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยที่เป็นทางการ การประชุม เวทีประชาคม ตลอดจนการสนทนากลุ่มเล็ก ๆ แต่ในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของคนในชุมชนนั้นต้องอยู่ภายใต้กรอบหลักเหตุและผล เพราะคนในชุมชนมักมีความเห็นทางการเมืองที่หลากหลาย ถ้าแสดงความคิดเห็นอยู่ภายใต้กรอบหลักเหตุและผลแล้วจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาทะเลาะวิวาทด้วยความเห็นทางการเมืองที่แตกต่าง ถึงแม้จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างทางการเมือง คนในชุมชนก็สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างผาสุก

ประเด็นที่ 10 วัฒนธรรมของคนของ ที่ช่วยส่งเสริมและมีผลกระทบต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนตำบลห้วยยาบ และวิธีการแก้ไขคือ

จากการสัมภาษณ์สามารถสรุปข้อมูลได้ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์กลุ่มประชาชนในตำบลห้วยยาบได้ให้ข้อมูลว่า วัฒนธรรมของคนของ ที่ช่วยส่งเสริมการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนคือภาษาของคนของ ซึ่งมีลักษณะเฉพาะเป็นภาษาท้องถิ่นมีเอกลักษณ์ บ่งบอกถึงความเป็นคนของมาอย่างยาวนาน คนในชุมชนทุกคนจะใช้ภาษาของ เพื่อสื่อสาร ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ผู้นำชุมชนจะใช้ภาษาของในการขอความร่วมมือ ซึ่งคนในชุมชนจะให้ความร่วมมือกันเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นการส่งเสริมการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน อีกประการหนึ่งที่มีส่วนช่วยส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนคือ ความเชื่อด้านพุทธศาสนาความศรัทธาในศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสูงสุดของคนของ คนของชอบการทำบุญทำกุศล ซึ่งเป็นความเชื่อได้หลอมรวมเอาคนในชุมชนให้เกิดการรักใคร่และปรองดองกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นยัง ใจเย็น ทำงานช้า ค่อยเป็นค่อยไป ในการคัดเลือกผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่นจึงคัดเลือกจากผู้ที่มีศีลธรรมประกอบกับนโยบาย วิสัยทัศน์ของผู้นำอีกด้วย การดำเนินชีวิตต่าง ๆ คนในชุมชนตำบลห้วยยาบก็อาศัยหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาเป็นหลักในการดำเนินชีวิต ที่นำไปสู่การจัดระเบียบสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความสัมพันธ์ทางสังคม ประการสุดท้ายที่มีส่วนช่วยส่งเสริมการส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนคือ วัฒนธรรม

ความสัมพันธ์แบบเครือญาติของคนในชุมชน เครือญาติเป็นความสัมพันธ์ที่เป็นรากฐานของชีวิตครอบครัวและจะมีความเกี่ยวข้องกันไปตลอดชีวิต เครือญาติเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยสร้างความคุ้นเคยกับคนในชุมชนในเวลาอันรวดเร็ว โดยการรู้จักและเข้าใจความสัมพันธ์ทางสังคมขั้นพื้นฐานของสมาชิกในชุมชน เช่น ใครเป็นใครในชุมชน มีบทบาทหน้าที่อย่างไร และมีความสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและ คนอื่นๆ ในชุมชน ความสัมพันธ์แบบเครือญาติของคนในชุมชนตำบลห้วยยาบจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการช่วยสร้างความเข้มแข็งภายในชุมชนซึ่งความเข้มแข็งชุมชนช่วยส่งเสริมการส่งเสริมประชาธิปไตยท้องถิ่น

ในส่วนวัฒนธรรมที่มีผลกระทบต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยของคนในชุมชนคือ วัฒนธรรมที่เป็นระบบอุปถัมภ์ เพราะระบบอุปถัมภ์ได้อยู่คู่กับคนไทยมาช้านาน คนของจึงมีลักษณะผูกพันเดียวกันกับคนไทยหลาย ๆ กลุ่ม กล่าวคือกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และกลุ่มผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไปมักจะยึดติดความเชื่อเรื่องเดิม ๆเก่า ๆ ซึ่งเมื่อรับฟังก็มักจะปักใจเชื่อยึดติดการขอรับความช่วยเหลือจากรัฐหรือส่วนกลาง ยึดติดความเชื่อเรื่องบุญ กรรมที่ทำมาแต่ชาติปางก่อน จึงก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคทางสังคม ความสัมพันธ์ของผู้ใหญ่กับเด็ก การให้การช่วยเหลือของผู้มีอำนาจ โดยการโอบอุ้มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในเรื่องของเงินทอง การสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ เช่น วัด โรงเรียน ถนน จึงทำให้คนในชุมชนเกิดความเกรงใจ เมื่อนำมาใช้ในระบบประชาธิปไตยจึงทำให้เกิดผลกระทบ เพราะระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยนั้นได้ส่งเสริมสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของคน

วิธีแก้ไขควรที่จะสร้างจิตสำนึกของคนในชุมชนตั้งแต่เด็กเพื่อให้เด็กมีความเชื่อ ทศนคติที่เปลี่ยนไป ไม่ควรพึ่งพาคนจากภายนอก ใช้วัฒนธรรมจารีตประเพณีของคนของ ตลอดทั้งทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคลที่มีความสามารถในชุมชนที่มีความเข้มแข็งเป็นฐานการพัฒนาชุมชน การใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนไม่จำเป็นต้องพึ่งพาระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมจากภายนอก จะทำให้เกิดเป็นชุมชนที่เข้มแข็งซึ่งเป็นการส่งเสริมการพัฒนาประชาธิปไตยในชุมชนได้

4.4 วิถีวัฒนธรรมของคนไทยเชื้อสายยองในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ที่มีผลต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น

4.4.1 ความสัมพันธ์แบบเครือญาติ

จากการที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปศึกษามีลักษณะที่มีการปฏิสัมพันธ์กันของในแต่ละหมู่บ้าน โดยการสัมภาษณ์ การสำรวจ และการศึกษาเอกสาร พบว่า คนในชุมชนจะอยู่รวมตัวกันอย่างง่าย ๆ พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีการติดต่อและไปมาหาสู่กันเป็นประจำ มีการติดต่อและคบค้าสมาคมกับเพื่อนบ้านใกล้เคียงเป็นส่วนใหญ่ มีการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด ความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนบ้านในชุมชน ความเอื้ออาทร แบ่งปันระหว่างกันทำให้ชุมชนมีความเหนียวแน่น เห็นได้จากคนในชุมชนไม่นิยมทำร้ายกัน เพราะรู้เปรียบเสมือนเครื่องกันความสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน หรือแต่ละบ้านมีผลผลิตก็มักจะนำมาแบ่งปันกันโดยไม่นิยมนำไปขาย ความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคนในครอบครัวในชุมชน มีกฎเกณฑ์เป็นข้อปฏิบัติและข้อห้ามอย่างชัดเจน มีการแสดงออกทางประเพณี พิธีกรรม และกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ การบายศรีสู่ขวัญ เป็นต้น ยึดหลักการอยู่ร่วมกันแบบเครือญาติ การนับถือเชื่อฟังผู้อาวุโส ยึดหลักความถูกต้อง ความประนีประนอม ให้สิทธิเสมอภาคในการแสดงออกทางความเห็น การรู้จักหน้าที่ของตนและประพฤติปฏิบัติ ตามหน้าที่ของตนอย่างเคร่งครัด เมื่อเกิดปัญหาจะรับฟังความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่และจะยึดเสียงข้างมากเป็นในการแก้ปัญหา ใช้ลักษณะสังคมที่มีรูปแบบการพึ่งพาอาศัยแบบเครือญาติใช้การเจรจาไกล่เกลี่ย การให้สิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิด ไม่จำกัด เปิดโอกาสให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของชุมชนและสังคม การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคนในชุมชน เพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกันในเรื่องของปัญหานั้น ๆ ซึ่งจะทำให้คนในชุมชนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน มองปัญหาร่วมกัน วางแนวในการแก้ปัญหาร่วมกัน โดยเอาวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเป็นบรรทัดฐาน การให้ความสำคัญแก่คนในชุมชนมีสิทธิเสมอภาคเท่าเทียมกันถือว่าทุกคนมีความสำคัญ ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใด ในการเสนอความคิดเห็นและการพัฒนาชุมชน เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้แสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระ ไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยที่เป็นทางการ การประชุม การใช้เวทีประชาคมเป็นเวทีหลักในการแสดงออกความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นภายในชุมชนในการแก้ปัญหานั้นจะอาศัยความคุ้นเคยและความเป็นเครือญาติเป็นสะพานเชื่อมระหว่างคนใน

ชุมชนเพื่อให้เกิดความแน่นแฟ้น ช่วยกันหาสาเหตุ อธิบาย ยึดหลักเสียงส่วนใหญ่เป็นหลักในการแก้ปัญหา จากที่ได้กล่าวมานั้น ถือได้ว่าความสัมพันธ์แบบเครือญาติของคนของในตำบลห้วยยาบ เป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจการงานของชุมชนอย่างเต็มความสามารถ เป็นการช่วยประหยัดเวลา และงบประมาณในดำเนินกิจกรรมสาธารณะ สะท้อนให้เห็นนโยบายของชุมชนที่เน้นการให้ความสำคัญกับ “คนในชุมชน” ที่มีส่วนช่วยสร้างขวัญ และกำลังใจให้กับคนในชุมชน ทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็วในการติดต่อประสานงานเพราะมีความเข้าใจถึงเป้าหมายร่วมกันของสมาชิกในชุมชนเดียวกันความสัมพันธ์แบบเครือญาติจึงเป็นส่วนช่วยในการขับเคลื่อนให้เกิดชุมชนเข้มแข็ง ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในแง่การกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น เพราะความสัมพันธ์แบบเครือญาติเป็นระบบความสัมพันธ์ขั้นพื้นฐานในสังคมชนบท

4.4.2 วัฒนธรรมทางด้านภาษา

จากการสัมภาษณ์ทำให้ได้ข้อมูลว่า คนของ หรือ ของ เป็นประชากรส่วนใหญ่ของตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ประชากรมากกว่าร้อยละ 89 สืบเชื้อสายมาจากผู้คนที่อพยพมาจากเมืองยองและเมืองใกล้เคียง เช่น เมืองยู้ เมืองหลวง ในแถบหัวเมืองทางตอนบน ซึ่งปัจจุบันอยู่ในประเทศพม่าและสิบสองปันนาของจีนองค์ประกอบด้านประชากรจึงแตกต่างไปจาก หัวเมืองอื่น ๆ ในล้านนา การผสมผสานและการปรับตัวของคนของในเมืองลำพูนจึงไม่ใช่เป็นลักษณะของคนส่วนน้อยในสังคม (Minority Group) ดังเช่นกลุ่มชาวจีน ลื้อ ลัวะ กะเหรี่ยง ยาง แดง ไทใหญ่ หรือเงี้ยว จีน หรือฮ่อ ที่อพยพเข้ามาในช่วงระยะเวลาเดียวกัน ปัจจุบันสังคมชนบท เด็กที่เกิดมามักจะไม่สอนให้พูดภาษาถิ่นทั้งที่พ่อแม่เป็นคนที่ใช้ภาษาถิ่นนั้น เช่น ภาษาถิ่นอีสาน ภาษาถิ่นเหนือ เป็นต้น ด้วยอาจเกิดความรู้สึกว่า เมื่อพูดภาษาถิ่นแล้วจะกลายเป็นคนบ้านนอกภาษากลางจึงเข้ามา มีอิทธิพลต่อสำเนียงการใช้ภาษาของคนในชนบท รวมถึงเด็ก ๆ ที่พูดภาษาถิ่นที่ผิดเพี้ยนไปจากเดิมมาก และบางคนอายุที่จะพูดภาษาถิ่นของตน ทั้งที่เป็นสิ่งที่น่าภูมิใจถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นที่จะสูญเสียไปเรื่อย ๆ แล้วเราจึงจะย้อนรอย ย้อนยุคเหมือนกับคนรุ่นอายุกว่า 50 จะโหยหาสิ่งที่ย้อนยุคสมัยคนเป็นหนุ่มสาว ด้วยเหตุนี้ คนของในตำบลห้วยยาบ จึงยังคงรักษาลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมบางอย่าง เช่นภาษาไว้ได้ค่อนข้างยาวนานจนถึงปัจจุบัน การใช้ภาษาของเป็นภาษาพูดที่เป็นเอกลักษณ์ มีสำเนียงแปลก แตกต่างจากภาษาคำเมือง สามารถสื่อสารกันอย่างเข้าใจระหว่างชาวของ ซึ่งต่างจากชาติพันธุ์อื่นๆ ที่อาศัยอยู่ในลำพูน แต่ถูกวัฒนธรรมคนเมืองกลืนไปจนหมด เป็น

ตัวเชื่อมระหว่างคนในชุมชนด้วยกันและเชื่อมระหว่างส่วนราชการซึ่งทำให้คนในชุมชนมีความภูมิใจในความเป็นคนของเพราะภาษาเป็นสื่อนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจต่างๆ ของคนในชุมชนภาษาของเป็นวัฒนธรรมทางภาษาที่งดงาม ทำให้คนในชุมชนมีความรู้สึกผูกพันรักใคร่ เป็นพวกพ้องเดียวกันได้อย่างลึกซึ้ง ไม่เหมือนการแต่งกายที่สามารถตกแต่งอย่างไรก็ได้ เมื่อดูการแต่งกายแล้วก็บ่งบอกได้ว่าเป็นของชาติใด แต่ภาษานั้นมีสิ่งที่ลอกเลียนได้ยาก ต้องใช้เวลานานมากจึงจะสามารถออกเสียงได้เหมือนเจ้าของภาษา ถ้าจะส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชนต้องมองถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ชุมชนคนของในตำบลห้วยยาบมีวัฒนธรรมที่ถือว่าเป็นวิถีชีวิตของชุมชน ซึ่งได้มากจากประสบการณ์จริง เลือกลง ลั่นกรอง ลอง ไซ้และถ่ายทอดด้วยการปฏิบัติสืบต่อกันมาอย่างยาวนาน วัฒนธรรมของคนของในตำบลห้วยยาบจึงเป็นรากฐานที่แน่นแฟ้น มีความเป็นปึกแผ่น การส่งเสริมประชาธิปไตยในชุมชน จึงต้องส่งเสริมความเป็นตัวเองทางวัฒนธรรมของชุมชน ซึ่งเท่ากับเป็นการกระจายอำนาจ และส่งเสริมการเมืองระบอบประชาธิปไตยในชุมชนตำบลห้วยยาบนั้นจึงใช้ภาษาของที่ถือว่าเป็นเอกลักษณ์ ที่โดดเด่นของคนของมาเป็นส่วนช่วยในการสร้างชุมชนเข้มแข็ง กล่าวคือในการติดต่อสื่อสารประสานงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับคนในชุมชนจะใช้ภาษาของเป็นหลักในการสื่อสาร การทำกิจกรรมของชุมชน การจัดทำประชาคม การใช้กระบวนการประชาสังคม ตลอดจนการประชุมสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลห้วยยาบก็จะใช้ภาษาของเป็นภาษาที่ใช้ในการสื่อสารทำให้คนในชุมชนเกิดความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยและให้ความร่วมมือในกิจการงานของชุมชนอย่างเต็มที่

ข้อสังเกตบางประการ จากการที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปสัมภาษณ์ในพื้นที่ จะพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์ทุกคนในชุมชนตำบลห้วยยาบจะใช้ภาษาของสื่อสารกับผู้สัมภาษณ์ตลอดเวลา และในการสัมภาษณ์นั้นก็จะให้สัมภาษณ์ด้วยความภาคภูมิใจ ไม่เคอะเขิน ถึงแม้ผู้สัมภาษณ์จะใช้ภาษากลางในการสื่อสาร ผู้ให้สัมภาษณ์ก็จะใช้ภาษาของตอบกลับทุก ๆ ครั้งที่ให้สัมภาษณ์ และผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ข้อมูลว่า ภาษาของเป็นภาษาที่งดงาม เป็นภาษาที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์การเป็นคนของ ถึงแม้การแต่งกายและรูปร่างลักษณะจะผิดแผกแตกต่างไปจากคนของสมัยก่อน แต่เมื่อเวลาสื่อสารกันจะใช้ภาษาของทำให้รู้ว่าเป็นคนของเหมือน ๆ กัน

จากปรากฏการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ภาษาของในชุมชนตำบลห้วยยาบมีความสำคัญต่อการศึกษามาก ผู้ศึกษาเห็นว่า ภาษาของทำให้คนของการเกิดจิตสำนึกว่าเป็นชุมชนเดียวกัน เกิดการสร้างมิตรไมตรี คนในชุมชนอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ภาษาของได้ช่วยแสดงเอกลักษณ์ของบุคคลภายในชุมชน เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงความคิดเห็น รสนิยม สติปัญญา ลักษณะเฉพาะของคนในชุมชน สามารถถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ ความคิดที่สั่งสมมาไปยังรุ่นต่อไป ให้ขยายกว้างไปทั่ว เพื่อเป็นฐานในการสร้างเสริม ให้เกิดการพัฒนามากขึ้นอีกทั้งยังใช้กำหนดอนาคตของชุมชนกล่าวคือการใช้ภาษาของในการสื่อสาร เช่น การวางแผน การร่างโครงการ การทำนาย การทำสัญญา การพิพากษา การอ้อนวอน การขอร้อง การปกครอง การจัดทำประชาคมตำบลตลอดจนการทำกิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาต่างๆภายในชุมชนดังที่ธีรยุทธ บุญมี (2546) อธิบายลักษณะของความเป็นพหุนิยมว่า โลก/สังคมมนุษย์ประกอบขึ้นด้วยลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีความหลากหลาย ดังนั้น ความจริงในโลกจึงมีความหลากหลาย การตอบคำถามของปรากฏการณ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งจึงสามารถตอบได้อย่างหลากหลาย เพราะคำตอบไม่ได้มีเพียงคำตอบเดียว และการเข้าถึงความจริงหรือการเข้าถึงความรู้สามารถทำได้หลายแนวทาง รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจปรากฏการณ์หนึ่งๆ ได้โดยใช้หลายทฤษฎี ไม่มีแนวคิดใดหรือทฤษฎีใดถูกที่สุด/เหมาะสมที่สุด ดังนั้น ความสัมพันธ์ทางสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตในแต่ละสังคมย่อมมีความแตกต่างกัน แต่มีความสำคัญเท่าเทียมกัน เป็นที่มาของทักษะต่างๆ ที่เราต้องยอมรับ ให้เกียรติ และเคารพซึ่งกันและกัน วัฒนธรรมย่อย (Subculture) มีความสำคัญ และมีสิทธิในการดำรงอยู่ เพราะสังคมประกอบด้วยอัตลักษณ์ที่มีความหลากหลาย มนุษย์ในสังคมจึงสามารถมีตัวตนที่หลากหลายซับซ้อน (Multiple Selves)

การที่จะส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นให้ได้ผลนั้น เราจำเป็นต้องคำนึงถึงวัฒนธรรมท้องถิ่น (Regional Subculture) หรือวัฒนธรรมย่อยของแต่ละชุมชนเพราะ เป็นเสมือน “แผนที่ทางความหมาย” (Map Of Meanings) ที่คนในกลุ่มวัฒนธรรมย่อยนั้นๆ ใช้นำรูปร่าง (Shape) ความสัมพันธ์ในกลุ่มและความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่ม วัฒนธรรมย่อยไม่ได้บ่งบอกถึงความต่ำกว่า ด้อยกว่า แต่เป็นการบ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างสังคมหนึ่งกับสังคมอื่น ช่วยให้เห็นกระบวนการที่สมาชิกในสังคมชายขอบใช้วัฒนธรรมย่อยในการต่อต้าน (Resistance) ต่อรอง (Negotiation) ต่อวัฒนธรรมที่ครอบงำผ่านกิจกรรมในชีวิตประจำวันของพวกเขา เป็นกระบวนการในการ “พิชิต” พื้นที่ทาง

วัฒนธรรม (Cultural Space) ดังเห็นได้จากคนของได้ใช้ภาษาของที่บ่งบอกถึงความเป็นชนชาติของนำมาเป็นเครื่องมือในการหาพื้นที่ความชอบธรรมในการดำเนินชีวิตร่วมกับสังคมอื่นด้วยความเข้าใจ และได้ใช้ภาษาของนี้เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชุมชนเข้มแข็ง โดยการติดต่อสื่อสาร ขอความร่วมมือ ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน ซึ่งทำให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งบนพื้นฐานวัฒนธรรมคนของ

4.4.3 วัฒนธรรมการนับถือศาสนาและความเชื่อ

ประวัติศาสตร์การอพยพเข้ามาตั้งบ้านเรือนของกลุ่มชาติพันธุ์ของในล้านนา มีหลักฐานอย่างชัดเจน ตั้งแต่ พ.ศ.2348 ทั้งหลักฐานจากเอกสาร คำบอกเล่า ในช่วงการฟื้นฟูบ้านเมือง ภายใต้การนำของพระยาภาววิไล เป็นการอพยพโยกย้ายของชนกลุ่มใหม่ มาตั้งถิ่นฐานบนพื้นที่เดิมของอารยธรรมหริภุญไชย-ล้านนา ซึ่งมีศูนย์กลางอยู่ที่เมืองลำพูน ป่าซาง ซึ่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำกวัง แม่น้ำทา และแม่น้ำปิง ซึ่งปรากฏหลักฐานเป็นวัดสำคัญในปัจจุบัน เช่น วัดพระธาตุหริภุญไชยวรมหาวิหาร วัดจามเทวี วัดเกาะกลาง และพบหลักฐานวัดโบราณในลักษณะของเจดีย์ กู่ ซากฐานอาคาร ของวัดร้างกลางทุ่งนา และวัดร้างที่มีการกล่าวถึงในประวัติการสร้างวัดของกลุ่มชาติพันธุ์ของที่มาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอป่าซาง อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน และการขยายตัวของหมู่บ้านจากการศึกษาผู้ศึกษาพบว่าคนของในชุมชนตำบลห้วยยาบนับถือศาสนาพุทธร้อยละ99 นิยมการเข้าวัดทำบุญ ทำทานและนิยมการเข้าร่วมพิธีกรรมทางศาสนาเสมอมา ซึ่งเป็นวิถีชีวิตที่ผูกพันกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมากเห็นได้จากความ ศรัทธาในความเชื่อและการอยู่ในร่มพระศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสูงสุดของคนของ คนของชอบการทำบุญทำกุศลเป็นชีวิตจิตใจ คนของในชุมชนตำบลห้วยยาบนิยมให้ลูกหลานมาบวชเณรในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากต้องการให้ลูกหลานศึกษาธรรมและเรียนหนังสือทั้งตัวเมืองและหนังสือไทย จึงทำให้พระเณรแต่ละวัดมีเป็นจำนวนมาก ในบางครั้งยังมีลูกหลาน คนของอีกหลายคน ที่ไม่มีโอกาสได้บวชเรียนเพราะเนื่องจากขาดแคลนทุนทรัพย์ บางหมู่บ้านในตำบลห้วยยาบต้องร่วมลงขันช่วยเหลือกัน ประเพณีการ บวชพระ (บวชเณร) ประเพณีเป็งคู้ (บวชพระ) ที่เป็นลักษณะเฉพาะของคนของ ด้วยความเชื่อและความศรัทธา ความเชื่อที่ว่า ตายไปแล้วต้องสุภพหน้า คนของจึงเป็นคนชอบทำบุญทำกุศล ใจบุญ จะเห็นจากความศรัทธาในวันสืลวันพระที่ทุกคนต้องเข้าวัดฟังธรรม มีความเคารพ ยึดถือคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า การทำบุญนั้นจึงเป็นบรรทัดฐานอย่างหนึ่งของชุมชน คนที่เข้าวัดสม่ำเสมอ บริจาคและร่วมกิจกรรม

ของวัดนั้นจะได้รับการยกย่องจากคนในชุมชน ศาสนาจึงมีความสัมพันธ์อันดีกับสิ่งเหนือธรรมชาติ คนในชุมชนตำบลห้วยยาบจึงมีความเชื่อทางศาสนาในระดับชาวบ้าน และมีความเชื่อฝังแน่นกับสิ่งเหนือธรรมชาติ

ในตำนานเมืองของ ได้กล่าวถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์ของชาวยอง คือ “ไม้สะหลีคำ” ซึ่งเป็นการนำกิ่งโพธิ์จากพุทธศาสนานิกายที่ตรัสรู้ของพระพุทธองค์ มาปลูกไว้ทางทิศตะวันออกของเวียงยอง และกลายเป็นต้นไม้ศักดิ์สิทธิ์ประจำเมือง ที่ปัจจุบันมีอายุหลายร้อยปีต้นโพธิ์ หรือ ไม้สะหลี นี้ นอกจากคนยองที่ให้การเคารพ สักการะแล้ว ยังเป็นที่เคารพของผู้คนในแถบเมืองต่างๆ โดยรอบ โดยเฉพาะคนที่เกิดปีมะเส็ง จะต้องเดินทางมาถวายไม้ค้ำกิ่งโพธิ์นี้สักครั้งหนึ่งในชีวิต ซึ่งน่าจะเป็นประเพณีที่สืบเนื่องมาจากความเชื่อในตำนานเมืองของกล่าวว่า หากพระยาองค์ใดนำไม้ค้ำโพธิ์มาค้ำ ก็จะมีเดช มากนัก อีกทั้งยังสามารถปิดเป่าอุปสรรคอันตรายทั้งหลายได้ ความเชื่อและความศรัทธาของผู้คนในตำบลห้วยยาบนอกจากความศักดิ์สิทธิ์ของธาตุคอยน้อยและไม้สลีคำแล้ว ในเรื่องของจาริตประเพณี พิธีกรรม และมีศาสนาเป็นเครื่องค้ำจุน ความศรัทธาและความเชื่อในเรื่องผี ผีบ้าน ผีบรรพบุรุษ (ผีหมอนเมือง ท้าวพระยาม) เชื่อว่าทุกหนทุกแห่งจะมีผีสิงสถิตอยู่ เช่นในไร่ ในป่า ในป่าก็จะมีผีป่าสิงสถิต ในไร่ก็จะมีผีเจ้าที่ในน้ำก็จะมีผิขุนน้ำดูแลไม่ให้ น้ำแห้งแล้ง เมื่อเกิดการเจ็บป่วยซึ่งหาสาเหตุทางการแพทย์ไม่ได้จึงเชื่อว่าผีป่าเป็นผู้กระทำ ให้จึงต้องมีการเลี้ยงผีโดยอาศัย หมอผีประจำชุมชนเป็นผู้เลี้ยงผี ซึ่งถือว่าการขอขมาเพื่อให้ผีหายโกรธ และในทุก ๆ ปี คนในชุมชนตำบลห้วยยาบจะมีการเลี้ยงผิขุนน้ำ ที่ถือว่าช่วยดูแลปกป้องลำน้ำในชุมชนให้คนในชุมชนมีน้ำสำหรับทำการเกษตรตลอดปี ซึ่งเป็นจาริตของชุมชนที่ทุกคนรอบคร้วยังให้ความสำคัญต่อเนื่องอย่างเคร่งครัด ประเพณีการเลี้ยงผีหมอนเมืองจะเลี้ยงกันเป็นประจำทุกปี คนของเรียกว่ากรรมเมือง 3 วันคนของจะถือศีล ไม่ฆ่าสัตว์ตัดชีวิต ไม่เดินทางออกนอกบ้านหรือว่าไปค้าไปขายที่ไหน ทุกหมู่บ้านในตำบลห้วยยาบจะยึดถือและปฏิบัติ

จากการที่ผู้ศึกษาเข้าไปในพื้นที่ สังเกตเห็นได้ว่าภายในชุมชนตำบลห้วยยาบมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นวัดอยู่จำนวน 2 แห่งคือวัดพระธาตุคอยงัม พระธาตุตั้งอยู่บนคอยงัม อยู่ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบ ประมาณ 8 กิโลเมตรผู้ที่เดินทางไปสักการะพระธาตุคอยงัม ต้องมีศรัทธาที่แรงกล้าเพราะต้องเดินเท้าขึ้นไปสักการะเป็นระยะทาง 3 กิโลเมตรซึ่งเส้นทางที่ขรุขระรถยนต์เข้าไปไม่ถึง วัดพระธาตุคอยงัมเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทาง

ประวัติศาสตร์ตั้งอยู่บนคอยห้างบาตร โดยเป็นโบราณสถานและเป็นศูนย์รวมของตำบลห้วยยาบ ซึ่งจะมีประเพณีสงกรานต์ในทุกวัน ๆ ปี และมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมชมอยู่เป็นระยะ ๆ พระธาตุคอยห้างบาตร อยู่ห่างจากที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 1 กิโลเมตรในทุก ๆ ปีจะมีประเพณีสงกรานต์คอยห้างบาตร และในวันที่สงกรานต์คอยห้างบาตรคนในชุมชนทุกคนไม่ว่าจะประกอบอาชีพอะไร ตั้งแต่เด็กจนกระทั่งผู้สูงอายุ จะพากันไปน้มน้ำ และสงกรานต์กันอย่างคับคั่ง อีกทั้งหมู่บ้านทั้ง 16 หมู่บ้านจะนำอาหาร คาว หวาน ไปถวายพระสงฆ์ และเลี้ยงผู้มาร่วมทำกิจกรรมเป็นจำนวนมาก นอกจากสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งสองแห่งนี้ในชุมชนตำบลห้วยยาบยังมีวัด อยู่มากมายหลายแห่ง มีอยู่เกือบทุก หมู่บ้าน บางวัดมีอายุที่ยาวนาน วัดในตำบลห้วยยาบประกอบไปด้วย

1. วัดป่าตึง หมู่ 5
2. วัดป่ายาง(สันพระเจ้าแดง) ซึ่งมีพระพุทธรูปเป็นสีแดงทั้งองค์ หมู่ 6
3. วัดป่าลาน หมู่ 11
4. วัดแม่หาด หมู่ 7
5. วัดศรีชัยชุม หมู่ 9
6. วัดศรีดอนชัย หมู่ 1
7. วัดศรีโตน(แสนตอ) หมู่ 10
8. วัดห้วยไซ หมู่ 8
9. วัดห้วยยาบ หมู่ 3

นอกจากวัดซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนอยู่ในตำบลห้วยยาบแล้วยังมี หลวงปู่อินตา วัด ห้วยไซ ซึ่งเป็นพระเกจิชื่อดังที่คนในชุมชนตำบลห้วยยาบให้การเคารพนับถือกับวัดมาช้านาน จาก ที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นได้ว่าคนในชุมชนตำบลห้วยยาบผูกพันกับพุทธศาสนาเป็นอย่างมาก การทำนุบำรุงศาสนาเป็นสิ่งที่คนในชุมชนต้องปฏิบัติ เพราะมีความเชื่อว่าการทำนุบำรุงให้วัดจะทำให้ ได้บุญเป็นกุศลที่แรงกล้า วัดจึงเป็นสถาบันสำคัญของหมู่บ้าน เป็นศูนย์รวมของคนในชุมชน พระ ซึ่งเป็นตัวแทนของวัด มีบทบาทเป็นผู้นำทางจิตใจของประชาชนในท้องถิ่น พระจึงเป็นหลักแห่ง ความยึดเหนี่ยวจิตใจของคนในชุมชน การกระทำกิจกรรมใด ๆ ของหมู่บ้านมักใช้ศาลาวัดในการ ประกอบกิจกรรมอาทิ เช่นการจัดประชุมประชาคม การประชุมประจำเดือน การทำประชาสงเคราะห์

การแจกเบี้ยยังชีพ เป็นต้น ความเชื่อด้านพุทธศาสนาความศรัทธาในศาสนาถือว่าเป็นสิ่งสูงสุดของ
 คนของ คนของความเชื่อเหล่านี้ได้หลอมรวมเอาคนในชุมชนให้เกิดความรักใคร่และปรองดองกัน มี
 ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในการคัดเลือกผู้นำชุมชน หรือผู้นำท้องถิ่นจึง
 มักคัดเลือกจากผู้ที่มียศธรรม คุณธรรมมีจริยธรรม มีความอดทนอดกลั้น เป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการ
 ปกครองและการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพด้วยหลักการอันเที่ยงธรรม ไม่ได้เลือกผู้ที่จะมี
 ตำแหน่งหรือสภาพเสมือนเป็นพระเจ้า เป็นผู้มีศีลธรรม และความยุติธรรม ในการปกครอง อันเป็น
 คุณสมบัติหลักที่ผู้นำท้องถิ่นจำเป็นต้องมี ประกอบกับนโยบาย วิสัยทัศน์ของผู้นำอีกด้วย การ
 ดำเนินชีวิตต่าง ๆ คนในชุมชนตำบลห้วยยาบก็อาศัยหลักธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาพุทธ
 ศาสนามีหลักการที่เป็นประชาธิปไตยในเนื้อหาของคำสอนและวิธีปฏิบัติในพิธีกรรมของสงฆ์ ใน
 ที่นี้คนของจะใช้หลักการอันประกอบไปด้วย สังคหวัตถุ 4 เป็นธรรมสำหรับยึดเหนี่ยวใจบุคคล
 และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี ประกอบด้วย

(1) ทาน การให้ คือ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกันด้วยสิ่งของ
 ตลอดถึงให้ความรู้และแนะนำสั่งสอน

(2) ปิยวาจา วาจาเป็นที่รัก วาจาพูดดีมีน้ำใจ หรือวาจาซาบซึ้งใจ คือกล่าวคำ
 สุภาพไพเราะอ่อนหวานสมานสามัคคี ให้เกิดไมตรีและความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดง
 ประโยชน์ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม

(3) อติจริยา การประพฤติประโยชน์ คือ ขวนขวายช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญ
 สาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม

(4) สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอ
 กันในชนทั้งหลาย และเสมอในสุขทุกข์โดยร่วมกันรับรู้ร่วมแก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ
 ภาวะ บุคคล เหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณีด้วยกัน

ธรรมอีกประการที่คนของใช้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวคือสาราณียธรรม 6 เป็นหลักธรรม
 สำหรับนำไปใช้ในการอยู่ร่วมกันในสังคม หลักการอยู่ร่วมกันมี 6 ข้อคือ

(1) เมตตาการุณยธรรม คือ ตั้งเมตตาการุณยธรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและ
 ถ้อยหลัง คือ ช่วยเหลือกิจธุระของผู้ร่วมหมู่คณะด้วยความเต็มใจ แสดงกิริยาอาการสุภาพเคารพนับ
 ถือกัน ทั้งต่อหน้าและถ้อยหลัง

(2) เมตตาจริกรรม ตั้งเมตตาจริกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ช่วยบอกแจ้งสิ่งที่เป็นประโยชน์ สั่งสอน แนะนำตักเตือนด้วยความหวังดี กล่าววาจาสุภาพ แสดงความเคารพนับถือกัน ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

(3) เมตตามโนกรรม ตั้งเมตตามโนกรรมในเพื่อนพรหมจรรย์ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ ตั้งจิตปรารถนาดี คิดทำสิ่งที่เป็นประโยชน์แก่กัน มองกันในแง่ดี มีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ต่อกัน

(4) สาธารณ โภที ได้ของสิ่งใดมาก็แบ่งปันกัน คือ เมื่อได้สิ่งใดมาโดยชอบธรรม แม้เป็นของเล็กน้อย ก็ไม่หวงไว้ผู้เดียว นำมาแบ่งปันเฉลี่ยแจกจ่าย ให้ได้มีส่วนร่วมใช้สอยบริโภค ทำกัน

(5) สีสสามัญญตา มีศีลบริสุทธิเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความประพฤติสุจริตดีงาม ถูกต้องตามระเบียบวินัย ไม่ทำตนให้เป็นที่น่ารังเกียจของหมู่คณะ

(6) ทิฏฐิสามัญญตา มีทิฏฐิดีงามเสมอกันกับเพื่อนพรหมจรรย์ทั้งหลาย ทั้งต่อหน้าและลับหลัง คือ มีความเห็นชอบร่วมกัน ในข้อที่เป็นหลักการสำคัญที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้น สิ้นทุกข์ หรือจัดปัญหา

ธรรมทั้ง 6 ประการนี้ เป็นธรรมสำหรับให้เกิดความรักความเมตตาต่อกัน มีความระลึกนึกถึงกันอยู่เสมอ เป็นที่รักของกันและกัน และทำให้เกิดการเคารพซึ่งกันและกันอีกด้วยนอกจากนั้น ความสามัคคีกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันจะเกิดขึ้นในสังคมนั้น มาเป็นหลักในการอยู่ร่วมกัน ในชุมชนและการดำเนินชีวิต ทำให้คนในชุมชนมีเหตุมีผล การเคารพซึ่งกันและกัน การตกลงยินยอมจากการถกเถียง การประนีประนอมและอดกลั้นจากความเห็นที่แตกต่างกันและการดำเนินชีวิตอย่างอิสระเสรีภายใต้กรอบของกฎหมาย การวางแผนสิทธิ เสรีภาพของตนเอง ไม่คัดสินปัญหา ด้วยอารมณ์และเสียงส่วนน้อย ไม่ก้าวก่าย แทรกแซงในสิทธิเสรีภาพของบุคคลอื่น ไม่เห็นประโยชน์ส่วนตนสำคัญกว่าประโยชน์ส่วนรวม ไม่ละเลยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งนำไปสู่การจัดระเบียบสังคมให้เกิดความสงบเรียบร้อย และความสัมพันธ์ทางสังคม ชุมชนจึงเกิดระเบียบ เกิดการพึ่งตนเองนำไปสู่ชุมชนเข้มแข็งซึ่งเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นได้ ดังในหนังสือพระธรรมปิฎก (2546) ได้อธิบายถึงธรรมที่ใช้อยู่ร่วมกันในสังคมไว้ว่า สารานิชธรรม

6 และสังคหวัตถุ 4 เป็นหลักธรรมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาสังคมประเทศชาติให้ก้าวไปข้างหน้าอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เพราะจะไม่หวั่นไหวไปตามกระแสของโลก และจะสามารถต้านกระแสทุนนิยม วัตถุนิยม บริโภคนิยมไว้ได้ ตลอดจนสามารถแก้ปัญหาการเมือง การแบ่งฝักแบ่งฝ่ายแบ่งสีต่าง ๆ จะหมดไป เป็นสังคมที่มีความสุขสงบ เพราะเต็มไปด้วยความเมตตากรุณาต่อกัน ไม่มีความทะเลาะ เบาะแว้งต่อกัน เพราะมีศีลสามัญญตาและมีทฎฐิสามัญญตา คือมีสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมเหมือนๆ กัน ดังนั้น สังคมที่ผู้คนมีทั้งความรักความเมตตาต่อกัน และมีสำนึกรับผิดชอบต่อตนเอง สังคม และธรรมชาติ จึงจะเป็นสังคมที่จะนำพาโลกนี้ไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนได้

ระบบอุปถัมภ์เป็นสิ่งที่อยู่คู่สังคมไทยมาช้านาน ถึงแม้กาลเวลาจะแปรเปลี่ยนไป หรือระบอบการปกครองจะเปลี่ยนไปก็ตาม ระบบอุปถัมภ์ก็ยังคงอยู่ ระบบอุปถัมภ์เกิดขึ้นตามธรรมชาติของมนุษย์ ความสัมพันธ์นี้ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ซึ่งกันและกัน สังคมคนของในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ ก็มีวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับระบบอุปถัมภ์ค้ำชูซึ่งกันและกัน ถ้านำไปใช้ในทางที่ถูกต้องจะสามารถก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในชุมชนได้ แต่ในทางกลับกันถ้านำมาใช้ในการพัฒนาการเมืองจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ การพัฒนาการเมืองคือการพัฒนาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งมีการเน้นถึงหลักคุณธรรมและปึงเจกภาพ แต่สถานะของระบบอุปถัมภ์ก็ยังคงไว้ซึ่งอิทธิพลอย่างเข้มข้นตามมาทันที กล่าวคือ ในองค์กรบริหาร ในองค์กรการเมือง จะมีผู้อุปถัมภ์และผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ การรับคนเข้าทำงาน การเลื่อนขั้น การให้บำเหน็จรางวัล จะให้กับผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ ที่เรียกว่าเป็นลูกน้องหรือพรรคพวก ซึ่งขัดกับหลักคุณธรรม (The Merit System) หรือหลักการใช้ความรู้ความสามารถมากกว่าแทนการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัว ภายใต้ระบบอุปถัมภ์ดังกล่าวจะมีผู้อุปถัมภ์คอยให้คุณให้โทษกับคนที่ติดตามให้การสนับสนุน หรือที่เรียกว่าผู้อยู่ใต้อุปถัมภ์ โดยต่างคนได้ประโยชน์จากกันและกัน ในทำนองน้ำพึ่งเรือเสือพึ่งป่า ส่วนใหญ่ผู้อุปถัมภ์จะเป็นผู้ซึ่งมีฐานะทางสังคมสูง มีอำนาจและบารมีทั้งในทางการเงินและการปกครองบริหาร

ด้วยลักษณะนิสัยของคนของบางส่วนที่ยังยึดติดกับระบบอุปถัมภ์นี้ จึงมีผลกระทบต่อการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น เพราะระบบนี้เป็นระบบความสัมพันธ์ที่บุคคลสองฝ่ายที่มีสถานภาพทางสังคมไม่เท่าเทียมกัน แต่อยู่ด้วยกันได้เพราะมีลักษณะต่างตอบแทนกันและกัน มีผลประโยชน์ ในการนี้ฝ่ายผู้อุปถัมภ์มีทรัพยากรในครอบครองมากกว่า เช่น มีทรัพย์สิน เงิน

ทอง ที่ดิน อำนาจ มากกว่า จึงสามารถให้การอุปการะและคุ้มครองแก่ผู้รับการอุปถัมภ์จากการถูกกดขี่จากผู้อื่น และจากอันตรายต่างๆ ได้ ส่วนผู้ได้รับการอุปถัมภ์ก็ตอบแทนด้วยการให้ความนิยมชมชอบ ให้ข่าวสารข้อมูลเกี่ยวกับแผนการร้ายของผู้อื่น และเป็นฐานที่ให้การสนับสนุนทางการเมืองต่อผู้อุปถัมภ์ ด้วยความสัมพันธ์ที่มีลักษณะนี้จึงทำให้นักการเมืองท้องถิ่นนำมาใช้เพื่อเป็นการแสวงหาประโยชน์ทางการเมือง โดยนักการเมืองต้องสร้างบารมีด้วยการหาพรรคพวกมากมาย อันแสดงให้เห็นถึงการเป็นผู้ที่กว้างขวางในสังคมและการมีคนสนับสนุน ในโอกาสที่มีงานมงคลต่างๆ เช่นงานแต่งงาน งานฉลองขึ้นบ้านใหม่ งานฉลองการรับตำแหน่ง แม้กระทั่งงานศพก็สามารถสร้างบารมีได้โดยการนำพวงหรีดไปเคารพศพ จากที่กล่าวมานี้สะท้อนให้เห็นถึงส่วนที่เป็นระบบอุปถัมภ์ ผู้คนในชุมชนจึงให้ความเคารพยำเกรงและตอบแทนโดยการคัดเลือกให้เป็น ส.ส. ส.อบต.ซึ่งเมื่อผู้คนเหล่านี้ได้รับคัดเลือกเข้าไปบริหารบ้านเมืองมักแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวและพวกพ้องของตนเองเสมอ นักการเมืองใช้อำนาจหน้าที่ที่มีอยู่จัดสรรตำแหน่งงานผลประโยชน์อันเป็นของรัฐ เช่น การอนุมัติงบประมาณเพื่อกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ที่ได้ผลประโยชน์ตรงกับกลุ่มคนบางกลุ่มตามที่ประสงค์ พยายามดึงกลุ่มเพื่อนของตนเองหรือแม้แต่ญาติพี่น้องของตนเข้ามาทำงานในส่วนของรัฐบาลและภาครัฐ จึงทำให้เกิดการเอื้อผลประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง โดยส่วนมากแล้วจะเป็นการเอื้อผลประโยชน์ในทางธุรกิจ ซึ่งบรรดาญาติพี่น้องของนักการเมืองได้เข้ามาบริหารราชการในส่วนของภาครัฐจึง ทำให้เกิดความขัดแย้งและขาดคุณธรรมในการบริหาร เกิดการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้การปฏิบัติงานไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ขาดหลักการ อุดมการณ์ ทำให้สังคมมีการลดหลั่นเป็นขั้น ๆ

4.5 ปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งของคนไทยเชื้อสายยอง ในตำบลห้วยยาบ อำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่น

4.5.1 ปัจจัยด้านการปกครอง

ชุมชนตำบลห้วยยาบเป็นชุมชนที่มีจำนวน หมู่บ้าน 16 หมู่บ้านซึ่งถือว่าเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่พอสมควรชุมชน ที่สำคัญที่สุดคือ ตำบลห้วยยาบเป็นชุมชนที่มีคนของอาศัยอยู่ คนของมีหลักการดำเนินชีวิตแบบพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอยู่แบบเครือญาติ มีวิถีการดำเนินชีวิตโดยอาศัยวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่ดั้งเดิม หลักในการปกครองจึงอาศัยหลักของประชาธิปไตยที่ผสมผสานกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเป็นสำคัญ เพื่อมิให้ชีวิตของคน

ในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปมากนัก ในการทำกิจกรรมใด ๆ จะต้องมีการปรึกษาหารือกัน คนในชุมชนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางความคิดในการทำกิจกรรมร่วมกันในชุมชน เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนเป็นหลัก และไม่คำนึงว่าใครเป็นบุคคลสำคัญ มีการศึกษาระดับใด ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกัน ไม่ว่าจะอยู่ในสถานะใด เคารพเสียงส่วนใหญ่ แต่ก็ไม่ใช่เสียงส่วนน้อย

การถือเอาคนในชุมชนเป็นหลักในการพัฒนา โดยพัฒนาจากสิ่งที่คนในชุมชนมีอยู่มาพัฒนาให้ดีขึ้นเช่นภูมิปัญญาท้องถิ่น ความสามารถและศักยภาพของคนในชุมชน โดยไม่ทำให้วิถีของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล การสร้างกลุ่มผู้นำจากหลาย ๆ ส่วน เพื่อเป็นผู้นำในการทำงาน เช่นในด้านการจัดกิจกรรมของชุมชน จะมีการคัดเลือกผู้นำของกิจกรรม เปิดโอกาสให้ทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม เป็นคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เช่น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน คณะกรรมการแม่บ้าน คณะกรรมการกลุ่มออมทรัพย์ คณะกรรมการเศรษฐกิจชุมชน เป็นต้น ในการคัดเลือกคณะกรรมการต่าง ๆ เหล่านี้ทุกคนในชุมชนมีสิทธิเท่าเทียมกันทั้งผู้ชาย ผู้หญิง คนหนุ่มสาว แม่บ้าน ก็ล้วนมีสิทธิได้รับคัดเลือกมาเป็นคณะกรรมการพัฒนาชุมชน ส่วนผู้ที่ไม่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นคณะกรรมการก็จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนทุกกิจกรรม ซึ่งเป็นการเน้นให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจการของชุมชน การเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน หนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน จดหมายข่าว และอินเทอร์เน็ต การใช้เวทีประชาคมเป็นเวทีหลักในการแสดงออกความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ ในการอยู่ร่วมกันในสังคมก็อยู่ร่วมกันอย่างสันติ ยึดหลักสิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาคของคนในชุมชน ถือหลักการเคารพเหตุผลมากกว่าตัวบุคคลในการอยู่ร่วมกันในชุมชน โดยทุกคนในชุมชนสามารถมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของชุมชนได้โดยเท่าเทียมกัน สามารถแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ได้ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของเหตุผล ซึ่งในขณะเดียวกันต้องยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาทุกครั้ง ในบางครั้งคนของในชุมชนด่าทอหว่านยาบ จะให้ความสำคัญกับระบบอาวุโส เป็นผู้มีประสบการณ์ในการจัดการกับปัญหาของชุมชน เป็นผู้นำภูมิปัญญาของชุมชนซึ่งประกอบไปด้วย หมอเมือง(หมอพื้นบ้าน) สล่า (ช่างฝีมือ) ภูมิปัญญาเหล่านี้เป็นองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดกระบวนการถ่ายทอด แลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อให้สามารถจัดการกับ

ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนโดยการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนทุกคน คนของในชุมชนทุกคนสำนึกในหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชน ยอมเสียสละเล็ก ๆ น้อย ๆ คำนึงถึงแต่ประโยชน์ของชุมชนส่วนรวมเป็นข้อใหญ่ เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้เช่นในด้านเศรษฐกิจ ชุมชนก็สามารถรวมตัวกันพัฒนาเศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง เกิดองค์กรเงินทุนชุมชน ซึ่งเป็นโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่อิสระจากการครอบงำของเศรษฐกิจภายนอก ในด้านการปกครองตนเอง ไม่ว่าจะเป็นมาจากการเลือกตั้ง การจัดตั้งองค์กรชาวบ้าน ซึ่งชุมชนมีสิทธิอำนาจในการปกครองตนเองหรือดำเนินการพัฒนาชุมชนโดยไม่ต้องปฏิบัติตามนโยบายส่วนกลางได้ เป็นต้น ถ้าชุมชนเกิดความเข้มแข็งจะทำให้คนทุกคนดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุข ความปลอดภัยในชีวิต มีสุขภาพอนามัยสมบูรณ์แข็งแรง ชุมชนก็จะมีแต่สมาชิกที่ดีมีคุณภาพ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศชาติ

จากการสัมภาษณ์ จึงทำให้รู้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการสร้างชุมชนเข้มแข็งของคนของในตำบลห้วยยาบคือการปกครองแบบมีส่วนร่วม ที่ผสมผสานกับวิถีการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนเป็นสำคัญซึ่งถือว่าชุมชนคนของตำบลห้วยยาบมีวัฒนธรรมที่โดดเด่นและหลากหลายในการพัฒนาจึงพัฒนาโดยใช้การผสมผสานระหว่างภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมท้องถิ่นทำให้คนในชุมชนเกิดความรัก ความหวงแหน มีความรู้สึกเป็นเจ้าของทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรบุคคล ที่จะต้องดูแลรักษาร่วมกัน เมื่อเกิดผลเสียหยาต้องรับผิดชอบร่วมกัน ร่วมกันวางแผน ร่วมกันคิด ร่วมกันตัดสินใจ ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนประกอบกับการที่ชุมชนช่วยกันทำแผนชุมชนขึ้นเพื่อกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนร่วมกัน ทำให้การพัฒนาชุมชนเป็นไปแนวทางเดียวกันเกิด มีการปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การปรับปรุงสภาพการดำรงชีวิตโดยทั่วไปของคนในชุมชน สามารถควบคุมทรัพยากรและสภาพแวดล้อม มีอำนาจต่อรองทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองกับ สังคมภายนอก และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ทำให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ การทำแผนชุมชนดังกล่าว ทำให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และสามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด ด้วยลักษณะที่โดดเด่นนี้จึงทำให้ชุมชนตำบลห้วยยาบได้รับคัดเลือกให้เป็นตำบลนำร่องในการทำแผนชุมชนระดับตำบลโดยการส่งเสริมของเครือข่ายแผนชุมชน 4 ภาค โดยเน้นยุทธศาสตร์ภาคประชาชนเข้มแข็ง บูรณาการกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น จะเห็นได้ว่าการพัฒนาที่ยั่งยืนนั้น จะต้องพัฒนาโดยใช้พื้นฐานของวัฒนธรรมท้องถิ่น มาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญ

4.3.2 กระบวนการประชาสังคม

กระบวนการประชาสังคมของคนอยู่ในชุมชนห้วยยาบนั้นจะเห็นได้จากลักษณะการรวมกลุ่มประชาสังคม เพื่อแก้ปัญหา และการจัดการปัญหาร่วมกันแบบกลุ่ม เริ่มตั้งแต่ระบบเครือญาติที่มีพื้นที่บริเวณบ้านใกล้เคียงกัน จนไปถึงในระดับหมู่บ้าน จนก่อให้เกิดเป็นกระบวนการรวมกลุ่มประชาสังคมร่วมกันในระดับตำบล การรวมกลุ่มจะมีลักษณะรวมกลุ่มแบบกลุ่มย่อย ๆ หรือเรียกว่าสภาคาเฟ่ ไปจนถึงการรวมกลุ่มใหญ่ ๆ ซึ่งมีจุดประสงค์ มีเป้าหมายเดียวกัน เช่นกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้านซึ่งมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนา ส่งเสริมสุขภาพในชุมชน การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพของคนในชุมชน การรณรงค์ต่อต้าน การให้ความรู้เกี่ยวกับโรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน จึงทำให้คนในชุมชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ตระหนักถึงคุณค่าของกิจกรรมนั้น ๆ เมื่อสมาชิกของกลุ่มมีปัญหาที่จะได้เข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกันในระดับกลุ่มประชาสังคม เพื่อแสดงศักยภาพของการรวมตัวกันของคนในชุมชนที่มีความต้องการจะจัดการชุมชนของตนเอง โดยการนำทรัพยากรบุคคลที่มีอยู่ในชุมชนมาร่วมกันแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มและชุมชนให้ได้มากที่สุด ตลอดจนการเชิญเจ้าหน้าที่ของรัฐคือองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการรับรู้ถึงปัญหาที่เกิดขึ้นและหาแนวทางการแก้ปัญหาร่วมกัน

องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยยาบเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับคนของในตำบลห้วยยาบมากที่สุด ได้มีความพยายามเป็นอย่างมากที่จะสนับสนุนให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มประชาสังคมโดยให้ การสนับสนุนงบประมาณตามโครงการที่กลุ่มประชาสังคมแต่ละกลุ่มได้จัดทำโครงการเพื่อขอสนับสนุนงบประมาณ และการสนับสนุนการทำกิจกรรมโดยการเปิดพื้นที่ให้กับกลุ่มต่าง ๆ ในการทำกิจกรรมประชาสังคมซึ่งจะผสมผสานระหว่าง วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อมทรัพยากรธรรมชาติ ศาสนา ของคนของเข้าไปด้วย การกระตือรือร้นจะสะท้อนให้เห็นถึงการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ในการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านรูปแบบกิจกรรมประชาสังคมชุมชน จึงเกิดเป็นกระบวนการของประชาสังคมที่มีการรวมตัวของกลุ่มคนที่หลากหลายขึ้น มีการพัฒนารูปแบบของการจัดการอยู่ตลอดเวลาผ่านเวทีชาวบ้าน เช่น การพบปะพูดคุยและการประชุมอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อต้องการแสดงให้เห็นถึง

ความสำคัญของกลุ่มและเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนได้ เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็ง เกิดการพัฒนา สามารถพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved